

Передплата № 6782 для організацій 6782
Изобретатель и рационализатор - Inventor and rationalizer
Erfinder und Rationalisator - Inventeur et rationalisateur

ВР 2006
№9

ВИНАХІДНИК і РАЦІОНАЛІЗАТОР

Читайте в цьому
номері:

На сторінках
святкового номеру журналу
з Днем винахідника і раціоналізатора
вас вітають:

- Президент України,
- Прем'єр-міністр України,
- Міністр освіти і науки України,
- Міністр промислової політики України,
- Голова Держпідприємництва України,
- Президент Національної академії наук
України,
- Голова Ради підприємців України
при Кабінеті Міністрів України
та ін.

- Актуальне інтерв'ю
з Головою Державного департаменту
інтелектуальної власності
ПАЛАДІЄМ М.В. (стор. 21)
- Актуальне інтерв'ю
з директором Укрпатенту
КРАСОВСЬКОЮ А.Г. (стор. 30)

Журнал

про вітчизняні
новітні розробки,
рішення, технології
та проекти

ЗМІСТ ВІР № 9(59)/2006

Науково-популярний, науковий журнал
© "Винахідник і раціоналізатор"

Изобретатель и рационализатор • Inventor and rationalizer
Erfinder und Rationalisator • Inventeur et rationalisateur

Адреса редакції: 03142 м. Київ-142, вул. Семашка, 13, Тел./факс: 424-51-81, 424-51-99,
www.vir.ukrsmb.info, e-mail: vir@ukrsmb.info
передплатний індекс – 6731, для організацій – 6732

Засновник журналу:
Українська академія наук

За реєстровано:
Державним комітетом інфор-
маційної політики, телебачення
та радіомовлення України

Свідоцтво:
Серія КВ №4278 від 31.07.1997 р.

Привітання

з Днем винахідника і раціоналізатора 2

**Винахідники пропонують
для бізнесу та виробництва**

ВІР № 9(59)/2006

Изобретатель и рационализатор • Inventor and rationalizer
Erfinder und Rationalisator • Inventeur et rationalisateur

Адреса редакції: 03142 м. Київ-142, вул. Семашка, 13, Тел./факс: 424-51-81, 424-51-99,
www.vir.ukrsmb.info, e-mail: vir@ukrsmb.info
передплатний індекс – 6731, для організацій – 6732

Журнал

про вітчизняні
новітні розробки,
рішення, технології
та проекти

Адреса редакції:

Винахідника і раціоналізатора 2

**Винахідники пропонують
для бізнесу та виробництва**

...х розробтан новий підхід
...ктике и лечению ВИЧ/СПИДа 10

**Нові рішення, розробки,
технології і проекти**

...е сили" могут питаться дровами? 13

...ігаючі технології в рослинництві –
...новаційний проект 17

Інноваційна діяльність

...ційного розвитку України –
...ца національна ідея! 21

**Комерціалізація
науково-технічних розробок**

...ботки залежались на полке 27

**Правова охорона
об'єктів промислової власності
(інтелектуальної власності)**

...ці, по зернятку
...сь умови для заявника 30

...ентів України на винаходи,
...ються авторськими
...ми СРСР 33

...її винахідництва

...нний путь
...ХГАПП: 1926–2006. 35

...джерела права
...альної власності 40

...вдоль меридиана.

Засновник журналу:
Українська академія наук

За реєстровано:
Державним комітетом інфор-
маційної політики, телебачення
та радіомовлення України

Свідоцтво:
Серія КВ №4278 від 31.07.1997 р.

Головний редактор
Зубарев О.М.

**Заступник
головного редактора**
Яцків Т.М.

Голова редакційної ради
Оніпко О.Ф.,
доктор технічних наук

**Заступник голови
редакційної ради**
Ващенко В.П.,
доктор технічних наук

Редакційна рада
Баладінський В.Л., д.т.н.; Борисевич
В.К., д.т.н.; Булгач В.Л., к.т.н.; Вер-
бицький А.Г., к.т.н.; Висоцький Г.В.,
Войтович О.В., Горбаток Д.Л., д.м.н.;
Гулямов Ю.М., к.х.н.; Давиденко А.А.,
к.пед.н.; Демчишин А.В., д.т.н.; Друко-
ваний М.Ф., д.т.н.; Дюмін М.Ф., д.
архітектури; Індухаев В.К., Злочевсь-
кий М.В.; Калита В.С., к.т.н.; Костомар-
ов А.М.; Корнєєв Д.І., д.т.н.; Коробко
Б.П., к.т.н.; Красовська А.Г.; Кривуца
В.Г., д.т.н.; Курський М.Д., д.б.н.;
Лівиський О.М., д.т.н.; Лісін М.П.; На-
ритник Т.М., к.т.н.; Немчин О.Ф.;
Оніщенко О.Г., д.т.н.; Паладій М.В.;
Пеший В.А., к.м.н.; Пилипів О.В., к.т.н.;
Ракитянський В.С.; Стовпін В.А., Сит-
ник М.П.; Удод Є.І., д.т.н.; Федоренко
В.Г., д.е.н.; Хмаря Л.А., д.т.н.; Хомен-
ко І.І., д.а.н.; Хомовніченко М.Г.; Черв'як
П.І., д.м.н.; Черевко О.В., д.е.н.; Черев-
ков С.В., к. ф.-м.н.; Якименко Ю.І.,
д.т.н.

Погляди авторів публікацій не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодатець. Всі права на статті, ілюстрації, інші матеріали, а також художнє оформлення належать редакції журналу "Винахідник і раціоналізатор" і охороняються законом. Відтворення (повністю або частково) текстових, фото та інших матеріалів без попередньої згоди редакції журналу "ВІР" заборонено.

Незважаючи на те, що у процесі підго-
товки номера використовувалися всі
можливості для перевірки фактичних
даних, що публікуються, редакція не
несе відповідальності за точність над-
рукованої інформації, а також за мож-

Привітання
з Днем винахідника і раціоналізатора

В Черновиц
к профіла

Зубарев А
"Лошадит
Пономаре
Енергозбер
реальний і

Паладій М
Ідея іннова
і в найкра

Николайчу
Если разр

Красовськ
По крупни
створююп
Лященко С
Видача па
що охорон
свідоцтва

З істо
Крахмале
Інноваци
розвиття
Пичкур А...
"Історичн
інтелекту
Сажайте
Более 20 л

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ статутної діяльності Івано-Франківських обласних організацій ТВР і СНЮ України на 2006–2010 роки

1. Подальше відпрацювання і вдосконалення громадських форм впливу на розвиток національної системи охорони інтелектуальної власності в її нерозривному зв'язку з науково-технічною, правовою, промисловою, підприємницькою та іншими сферами життєдіяльності регіону, з організацією та забезпеченням сучасних методів управління у сфері інтелектуальної власності, в тому числі таких, що забезпечують комерціалізацію результатів творчої діяльності, залучення інвестицій для найбільш повного використання інтелектуального потенціалу регіону.

2. Розвиток науково-просвітницької та інформаційно-аналітичної діяльності в напрямку підвищення інноваційної культури, патентної грамотності, забезпечення захисту і правомірного використання об'єктів права інтелектуальної власності з вдосконаленням діяльності громадської приймальної, громадського кореспондентського пункту, видавничої діяльності, функціонування інтелектуального клубу творчих особистостей "Галицькі кмітливиці", тощо.

3. Відпрацювання форм громадського контролю, захисту прав та законних інтересів колективних і індивідуальних членів – творців та власників об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема від недобросовісної конкуренції, запобігання неправомірному набуттю прав на об'єкти права інтелектуальної власності, створені членами Товариства, чи іншими творчими особами, незаконному використанню таких об'єктів.

4. Вдосконалення змагальності творчості з розвитком форм стимулювання її учасників, зокрема економічних, запровадження меценатських іменних премій, їх поєднання з рейтинговим оглядом "Галицькі кмітливиці року", організацією ярмарків ідей, цільових тематичних та експрес-конкурсів на прискорення вирішення:

4.1. Першочергових народногосподарських проблем і пріоритетних

напрямів інноваційної діяльності в області, спрямованих, в першу чергу, на винайдення, вдосконалення і застосування:

- альтернативних та відновлювальних джерел енергії, нетрадиційних сировинних та енергетичних ресурсів, новітніх ресурсозберігаючих і енергозберігаючих технологій;
- хімічних технологій, нових сучасних матеріалів та речовин хімічного виробництва, барвників;
- технологій видобутку, зберігання та транспортування нафти і газу;
- енергозберігаючого обладнання, бурового нафтогазового обладнання, електронної техніки та виробництва товарів народного вжитку в машинобудуванні та приладобудуванні;
- впровадження прогресивних рішень з благоустрою соціально-житлової сфери, тепло і енергозберігаючих технологій в житлово-комунальному господарстві, когенерації на котельнях, створення комплексів технологічного обладнання з переробки твердих побутових відходів;
- новітніх рішень в мікроелектроніці, нанотехнологіях;
- технології обробки та використання деревини і виробів із неї;
- нових технологій виготовлення та моделювання виробів легкої промисловості, в т. ч. готового одягу із хутра;
- обладнання для глибокої переробки рослинної та тваринної продукції;
- способів лікування і лікарських засобів для лікування цукрового діабету та інших хвороб;
- новітніх засобів із застосуванням сучасних комунікаційних технологій, сучасних комп'ютерних технологій, обладнання та програмного забезпечення навчання і наукових процесів;
- новітніх методів і технологій будівництва та будівельної техніки.

**Винахідники пропонують
для бізнесу та виробництва**

Автори, матеріали яких вміщено в цій рубриці, шукають надійних партнерів для реалізації своїх ідей та винаходів. Якщо Вас зацікавила та чи інша вітчизняна розробка, звертайтеся до редакції журналу "Винахідник і раціоналізатор", вказавши реєстраційний номер.

Уважаемые читатели!

Данные разработки и другие новации, размещенные в этом разделе, имеющие кодировку "smb", принимают участие в ежегодном Всеукраинском Конкурсе "Отечественные прикладные научно-технические разработки для малого и среднего бизнеса", специальным медиа-партнером которого является наш журнал. Итоги конкурса будут подводиться с 28 ноября по 1 декабря 2006 г. и объявлены во время проведения Международного промышленного форума "Производство и защита" в "Международном выставочном центре" (г. Киев, Броварской проспект, 15).

В экспертную комиссию по отбору работ-победителей, из числа представленных на конкурс, входят представители Украинской академии наук, являющейся учредителем журнала "Винахідник і раціоналізатор". По результатам Конкурса Издательским Домом "СофтПресс" планируется выпустить специальный Каталог конкурса.

Приглашаем читателей, высказать свое мнение о работах, участвующих в конкурсе. У Вас есть интересные разработки? Присылайте Ваши материалы – и мы разместим их на страницах нашего журнала!

Рег. № smb-021

В ЧЕРНОВЦАХ РАЗРАБОТАН НОВЫЙ ПОДХОД К ПРОФИЛАКТИКЕ И ЛЕЧЕНИЮ ВИЧ/СПИДА

Изобретение из Черновцов относится к области химико-фармацевтической промышленности, а именно к лекарственным препаратам, которые проявляют протекторное действие на ВИЧ-инфекцию и могут использоваться для комплексного лечения и профилактики ВИЧ-инфекций.

1. Бест-ЭПС (права на изобретение защищены декларационным патентом США)

Препарат Бест-ЭПС представляет собой особую формулу, которая содержит стабилизатор клеточного протеолиза – компонент растительного происхождения изопентенил пирофосфат, а также экспериментально подобранную композицию биосинтетической молочной кислоты и ее буферных солей, лимонной кислоты и микроэлементов, которые проявляют протекторное действие на ВИЧ-инфекцию. Бест-ЭПС предназначен для профилактики и лече-

РАЗРАБОТАНО В УКРАИНЕ

ния ВИЧ/СПИД, а при комплексном применении совместно с препаратом Федизан – для полного излечения и уничтожения ретровирусной инфекции в организме человека.

Бест-ЭПС оказывает мощное протекторное действие на ВИЧ-инфекцию и может использоваться для профилактики ВИЧ-инфекций и комплексного лечения тяжелых форм ВИЧ/СПИД с повреждением центральной нервной системы, которое проявляется неврологическими расстройствами.

Следует отметить, что препарат представляет собой новое средство и новый подход к резистентности организма. Он оказывает протекторное действие на ВИЧ-инфекцию и сводит к минимуму факторы риска заболевания на ВИЧ/СПИД. Препарат представляет собой разработку нового поколения лекарственных средств, предназначенных для повышения сопротивляемости организма высокопатогенным инфекционным возбудителям.

Изготавливается из отечественного сырья.

2. Препарат Федизан (права на изобретение защищены декларационным патентом США)

Препарат Федизан – новое высокоэффективное средство для защиты организма от ВИЧ-инфекций, представляющее собой эфирный полусинтетический компонент тиофосфорной кислоты с биофлавоноидом кверцетрином.

ВИЧ/СПИД повреждает центральную нервную систему, что проявляется неврологическими расстройствами. В основу изобретения положена идея создания нейропротекторного средства для лечения ВИЧ/СПИД, которое можно было бы безопасно использовать совместно с мощными анти-ВИЧ лечебными средствами. В доклинических условиях опосредствованные препаратом механизмы стабилизации клеточного протеолиза проявляют нейропротекторный эффект. Федизан заслуживает внимания как нейротерапевтический протектор, стабилизирующий воспалительные процессы мозга и защищающий мозговую ткань ВИЧ-инфицированного человека.

Изготавливается из отечественного сырья.

Рег. № smb-022

БАГАТОКАНАЛЬНИЙ ОПТИЧНИЙ ОБЕРТОВИЙ З'ЄДНУВАЧ

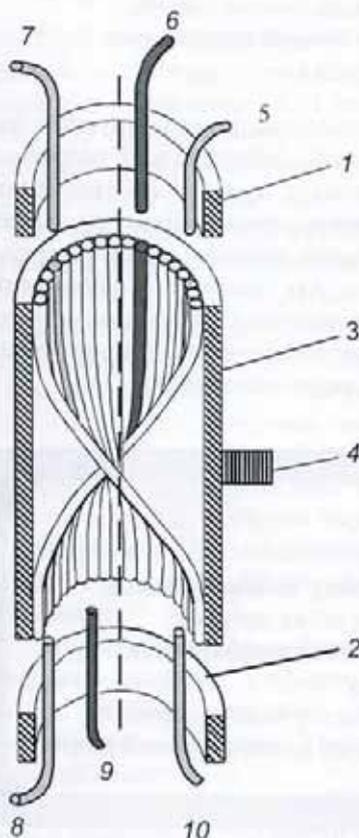
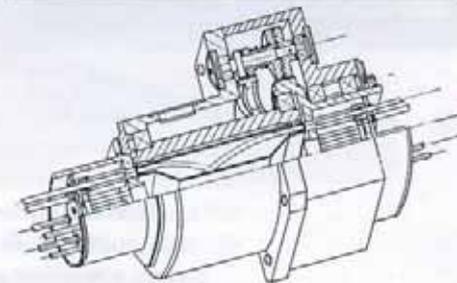
Багатоканальний оптичний обертовий з'єднувач (ООЗ) призначений для безконтактної передачі широкопasmових цифрових сигналів з рухомих об'єктів на нерухомі і є оптичним аналогом електричного струмомоз'ємного пристрою.

МОЖЛИВІ ОБЛАСТІ ВИКОРИСТАННЯ: Радарні системи різного призначення; Системи кругового телевізійного огляду; Телеметричні системи різних об'єктів що обертаються.

ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ

Має вільний простір на осі обертання, який може бути використаним для одноканального оптичного обертового з'єднувача при потребі передачі аналогових сигналів, або СВЧ-сигналів; Простота конструкції; Висока надійність; Компактність.

Загальна кількість оптичних каналів, конструкція та тип волоконно-оптичних з'єднань визначаються областю використання ООЗ.

ОСНОВНІ ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Кількість оптичних каналів*	до 20 шт.
Величина оптичних втрат в каналі**	3-10 дБ
Інформаційна смієсть кожного каналу	не менше 500 Мбіт/с
Рівень перехресної перешкоди	не більше "–" 80 дБ
Величина амплітудної модуляції сигналу	не більше 15 %
Швидкість обертання	до 200 об/хв.
Температурний діапазон	- 20 + 50 °С
Габаритні розміри	180×115×90 мм

* визначається замовником

** залежить від діаметра волоконно-оптичного кабелю лінії зв'язку, оптичних та геометричних характеристик випромінювача світла та фотоприймача.

1 – обертова частина; 2 – стаціонарна частина; 3 – компенсатор; 4 – механічний редуктор; 5-7 – волоконно-оптичні входи ООЗ; 8-10 – волоконно-оптичні виходи ООЗ

Рез. № smb-023

**ЛЕЙКОПЛАЗМ-2
ЕКСПРЕС-АНАЛІЗАТОР
ВІРУСНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ**

Лейкоплазм-2 призначений для діагностики інфекційних захворювань у ветеринарній медицині і є альтернативою традиційним більш довготривалим та дорогим методам. Завдяки своїм перевагам Лейкоплазм-2 дає можливість вести постійний моніторинг за станом тварин. Автономність та простота обслуговування експрес-аналізатора дозволяє використовувати його в польових умовах на фермах, в районних та обласних ветеринарних закладах.

Особливості використання:

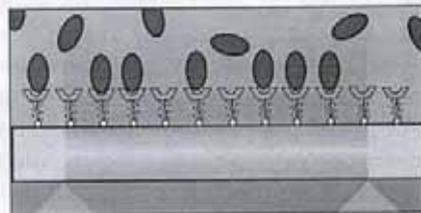
- Малий час аналізу;
- Надійність;
- Універсальність;
- Автономність;
- Простота обслуговування;
- Малі розміри;
- Низька собівартість та експлуатаційні витрати;
- Можливість запису результатів

аналізу на комп'ютер;

- Прямий аналіз, без використання додаткових реагентів;
- Аналіз без взяття крові, використовуючи краплину молока.

Експрес-аналізатор вірусних захворювань Лейкоплазм-2 є результатом майже десятирічного досвіду в галузі розробок біологічних та хімічних сенсорів. Лейкоплазм-2 – остання розробка з серії біосенсорів, робота яких заснована на явищі поверхневого плазмонного резонансу.

Принцип дії експрес-аналізатора вірусних захворювань Лейкоплазм-2 полягає в реєстрації специфічної взаємодії молекул аналіта з селективним чутливим шаром, що нанесено на поверхню чіпа.

Галузі застосування:

- Ветеринарія;
- Медицина;
- Біотехнологія;
- Харчова промисловість;
- Екологічний моніторинг;
- Митний контроль.

Експрес-аналізатор вірусних захворювань Лейкоплазм-2 розроблено в рамках проекту по створенню оптоелектронного біосенсору для детектування лейкозу великої рогатої худоби. Але завдяки особливостям своєї конструкції прилад може бути легко модифікований для вирішення інших задач ветеринарії.

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ !

По разделу "Винахідники пропонують для бізнесу та виробництва"

Только подписчики нашего журнала, бесплатно, по их запросу:

- могут получать все прямые контактные данные разработчиков, чья информация в журнале имеет кодировку "smb",
- могут быть подписаны на электронную рассылку smb-новостей отечественных новинок техники и технологий по электронной почте.

Нові рішення, розробки
технології і проекти

А. Зубарев

"ЛОШАДИНЫЕ СИЛЫ" МОГУТ ПИТАТЬСЯ ДРОВАМИ?

Оказывается, могут! Но для полноценного питания мощных двигателей современных механизмов "блюдо" надо правильно "приготовить". Приготовление это, как оказалось можно произвести с помощью специальных устройств – **газогенераторов**. И тогда, к примеру, даже самый привыкший к бензину или солярке двигатель автомобиля ЗИЛ-131 сможет получить энергию от сжигания дров, или... всего – что горит... Получать топливо, да еще освобождать хозяйство от мусора и сжигать то, что раньше только "захламляло" и мешало? Просто!

При этом коэффициент полезного действия двигателя не снизится, а даже наоборот – увеличится. И все это при том, что двигатель не потребует переделывать. Бензиновый двигатель просто дополняется специальным смесителем газа с воздухом, который устанавливается перед воздухоочистителем, а в дизеле добавляется, так называемая приставка к насосу высокого давления. На него устанавливается переключатель вида топлива, который позволяет по выбору владельца работать двигателю либо на привычном для него топливе – бензине, солярке или природном газе, либо – на топливном газе, который вырабатывает газогенератор. А устанавливается газогенератор между кабиной и кузовом автомобиля.

Мировые цены на нефть и газ безудержно растут. Кто-то, потирая руки, думает, что для украинской экономики – это шок. Оправится ли она от него?

Давайте заглянем немного в историю. Нефтяной кризис 1970-х годов.

Арабские поставщики увеличили цены на сырую нефть в 4 раза и этим... невольно дали мощный толчок к развитию странам Евросоюза, которые незамедлительно возвели экономию энергоресурсов в ранг государственной политики.

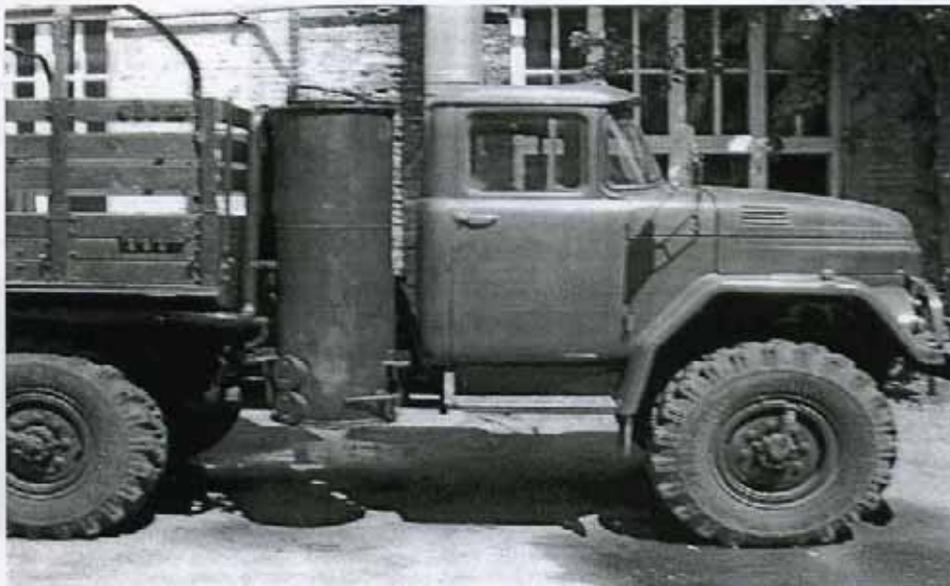
Так может это подобная и нежелательная для самих, повышающих цены, шоковая терапия?

Да, нам будет нелегко. Да. Придется "переболеть" от этой "прививки". Но – надо выжить, как независимому государству. Нас поставили в неудобную для нас позицию. Алгоритм прост: *Или мы выживем. Или нас выжижут.*

В течение 10 лет "послешоковая" энергоемкость валового внутреннего продукта в странах ЕС снизилась в 1,5–2 раза. И составляет 0,1–0,2 тонн нефтяного эквивалента на тысячу долларов ВВП. Они одолели шок, который им привнесли.

В Украине же эта цифра в среднем – выше более чем в 10(!) раз. Это уже болезнь, которая требует незамедлительного лечения. Не будем рассматривать причины, которые за многие годы, системно привели к таким ужасающим цифрам. Это тематика не нашего журнала. Хотя, возможно, это тема для специального комплексного расследования.

Не новость, что во всем мире сейчас активно ищут альтернативные источники энергии. Активизировались работы по таким разным направлениям, как поиск планетарных источников энергии, холодный ядерный и термоядерный синтез, когенерация, использование энергии ветра, воды, солнца и т.п. Бразилия достигла больших успехов в ис-

Установка газогенератора на ЗИЛ-131 (вид сбоку)

пользовании дешевого спирта, изготовленного из тростниковых отходов сахарного производства, в качестве горючего для автомобилей. Многие государства получают весомую долю биотоплива из рапса. Более двух третей его мировых посевов сосредоточены в Индии, Китае, Канаде. Стремительно возрождается выращивание этой культуры. Рапс в почете в Великобритании, Дании, Польше, Финляндии, Франции, Чехии. В Германии есть около пяти заводов по производству 100 тысяч тонн биотоплива в год каждый, столько же – производящих по 75–35 тонн. Есть множество мини-заводов производительностью около 5 тыс. тонн. Китай – также ведет работы по получению биогаза из произрастающей на его территории травы *Spartina gracilis*.

Но в Украине нет такого количества плантаций рапса и специальных перерабатывающих его заводов. Не растет у нас и "спасительная газовая" китайская трава. **Вот тут то и возникает риторический вопрос: ЧТО ДЕЛАТЬ?**

А ответ – прост. Не ждать. Добрые "дядя или тети" не придут (готовятся прийти другие...). Не дожидаться, когда начнут разоряться от непомерно высоких цен на энергоносители перспективные, пока еще, предприятия. Когда их на корню и за бесценок начнут скупать те, кто к этому таким образом стремиться.

Надо действовать! Привлекать для этого украинских изобретателей и раци-

онализаторов и, помогая им делать свойственное им дело, объединив усилия, выручать государство. Лечить его от многолетней энергозависимости, на которой оно "сидело, как на игле". **Интеллектуальный потенциал Украины – пока еще остается мощным. Несмотря ни на что!** По данным Государственного департамента интел-

лектуальной собственности ежемесячно регистрируется более 1000(1) патентов на изобретения от украинских "генераторов идей".

Украинский газогенератор, о котором идет речь – это только один из примеров, как можно существенно снизить долю потребляемого бензина или солярки за счет местных альтернативных сырьевых ресурсов. Будь то отходы деревообработки, сельского хозяйства и т.д. и т.п.

Кто-то попробует сказать, что это мол вчерашний день... Но пусть этот "кто-то" вовремя себя остановит, чтобы не попасть в глупое положение. Для этого, как пример, вынуждены напомнить, что сейчас в быту для освещения повсеместно применяются электрические лампы. Но есть обычные лампы накаливания, есть целое множество других ламп. К примеру, люминесцентные, а есть и более современные энергосберегающие. Все не перечислить. И в прошлом – тоже применялись лампы. Только иные. Керосиновые. Название-то у них одно – "лампы". Предназначение тоже – давать свет, освещать. Да вот только содержание и эффективность у них разные. Это уж точно, что про керосиновые лампы можно сказать – "вчерашний день". И самолеты были – "вчерашние", но есть и "сегодняшние".

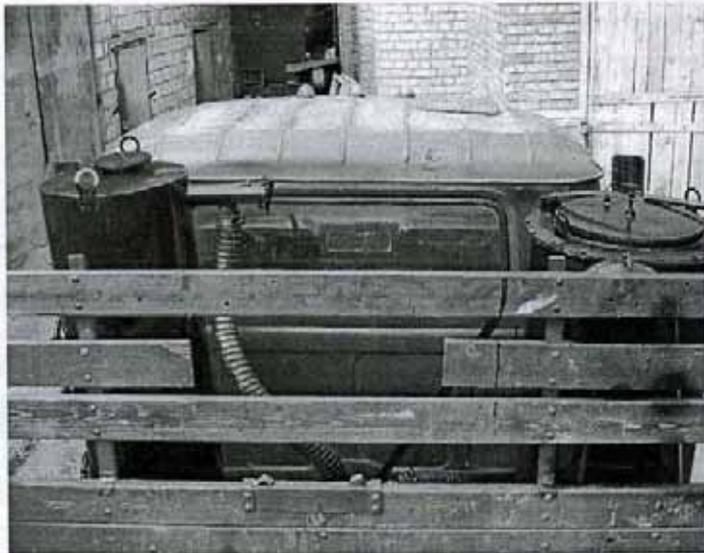
Скажем проще: чтобы иметь основание сделать заявления, дескать "то" или "иное" относится ко вчерашнему дню – необходимо хорошо разбираться в сегодняшних потребностях и нуждах людей.

И разбирається с этим не из глубин современных кабинетов. Предложения надо делать непосредственно самому пользователю и спрашивать у него – что ему нужнее и что его предприятию, или фермерскому хозяйству будет полезно. И, что в связи с этим он захочет себе приобрести. То есть, за что в первую очередь готов отдать свои деньги – за спутник в космосе, за автомобиль представительского класса для цеха по производству консервов, соков или мясомолочной продукции, за офисную мебель в коровник, или – за газогенератор для получения недорогого топлива для работающих у него механизмов и для одновременной утилизации мусора, к примеру.

Именно на основе последних достижений мировой науки, с учетом сегодняшних экологических требований и для применения с современными мощными механизмами, группой ученых, конструкторов и технологов Института газа НАН Украины совместно с техническими специалистами частной фирмы был создан в Украине автономный генератор топлива (далее – "АГТ"). Генератор обеспечивает получение горючего газа (смесь CO , CH_4 , H_2 и других компонентов из любого твердого топлива влажностью до 50 % (торфа, угля, дров, сельскохозяйственных и бытовых отходов). Не грех повториться: АГТ может работать за счет сжигания всего, что горит. Одновременно, он может выполнять функции утилизатора мусора. Его можно устанавливать на различных типах электростанций, насосных станциях, он способен приводить в движение двигатели внутреннего сгорания любых типов: карбюраторные, инжекторные, дизельные.

Размеры газогенератора тоже доведены до вполне приемлемых – диаметр от 30 до 60 сантиметров, а высота от 1 до 1,8 метра (в зависимости от мощности двигателя, для которого он предназначен). Твердого топлива по весу затрачивается в 2–3 раза больше, чем жидких нефтепродуктов. Но октановое число генераторного газа 110–140, поэтому моторесурс работающих на нем двигателей больше, чем у двигателей, работающих на бензине или дизтопливе.

АГТ также более безопасен в эксплуатации. Например, если автомобиль, оборудованный АГТ, перевернется во

Вид установленного за кабиной газогенератора

время движения, то не произойдет никакого взрыва и возгорания, в отличие от двигателей на бензине и дизтопливе.

АГТ – герметичный. Выхлопные газы двигателя, использующего генераторный газ, экологически значительно чище, чем выхлопы от жидкого топлива. АГТ снижает выбросы вредных веществ в атмосферу, способствует очищению территории от горючих отходов и позволяет производить в комплекте с электростанцией дешевую электроэнергию для собственных хозяйственных нужд владельца. Так, при использовании АГТ в комплекте со стандартной электростанцией стоимость 1 кВт/час электроэнергии составляет 7–18 копеек (в зависимости от мощности и эффективности электростанции).

Не менее эффективно использовать АГТ для обеспечения топливом автомобиля: от ЗИЛа и ГАЗа – до ЛАЗа и ЛуАЗа, потому что стоимость генерируемого топлива, эквивалентного одному литру бензина, будет составлять 20–60 копеек в зависимости от стоимости сырья.

Какие же перспективы может открыть применение газогенератора для украинской экономики в целом? А особенно для сельских районов, где имеется большое количество неиспользуемого местного топлива и горючих твердых отходов. Ведь с помощью такого же газогенератора – смогут работать на фермера любые необходимые в хозяйстве механизмы.

АГТ – это оборудование современное. Оборудование сегодняшнего дня.

И это для вас, новаторы и рационализаторы, информация к размышлению. Выбирайте области применения.

Историческая справка о "керосиновых лампах" – газогенераторах:

Еще перед Первой мировой войной во Франции, Германии, Италии начались работы по использованию твердого топлива, как альтернативного для жидкого углеводородного. В 1914 году, несмотря на начало войны, а, возможно именно благодаря ей, во Франции (не обладающей запасами нефти) был проведен первый в истории 100-километровый пробег газогенераторного грузового маломощного автомобиля того времени.

В период между двумя мировыми войнами разработку и внедрение в транспортную практику газогенераторных двигателей в Западной Европе осуществляли такие фирмы, как "Берлие", "Рено", "Имберт", "Виско".

В 1923 году такие работы начались и в СССР – была создана газогенераторная установка для автомобиля "Фиат". Газогенераторы были альтернативой для бензиновых двигателей внутреннего сгорания. Они работали на так называемом местном топливе – торфе, дровах, брикетах тырсы, обрезках веток. В довоенные годы в СССР газогенераторные установки получили широкое распространение. На них планировалось перевести все автомобили, тракторы и тягачи, работающие на лесозаготовках, а также значительную часть тракторного и автомобильного парка в сельском хозяйстве.

Наибольшее распространение газогенераторы получили в годы Второй мировой войны в гитлеровской Германии, которая, испытывала жесточайший де-

фицит нефти, особенно после потери румынских месторождений.

А в Советском Союзе вопросами перевода двигателей на газ, получаемый из твердого топлива, занимался целый ряд научных учреждений. Энергетический институт АН СССР и Центральный научно-исследовательский дизельный институт. Такие работы велись и в Украине – в Институте энергетики АН УССР. Был создан целый ряд достаточно надежных и высокопродуктивных газогенераторных установок, некоторые из которых были запущены в серийное производство.

Однако вскоре после Второй мировой войны исследования в этом направлении в Западной Европе начали сворачиваться. Именно тогда на энергетический рынок Старого света стали поступать крупные партии нефти, сначала из Соединенных Штатов, а потом и с Ближнего Востока. Стоившая копейки нефть и продукты ее переработки были более экономичными и технологичными, чем твердое топливо. Вслед за Западной Европой программы по производству и использованию газогенераторов свернул и Советский Союз. Это произошло в 1957 году по указанию Никиты Хрущева. Именно в те годы в дополнение к бакинской нефти были открыты и освоены крупные месторождения в Поволжье. И на Востоке, и на Западе ставка была сделана на нефть и газ, которые в то время были очень дешевы, а запасы их казались беспредельными.

Но время показало, что безжалостная эксплуатация природных ресурсов – не может пройти безнаказанно для человечества. Если их добывать в прежних темпах, то использование уже исчисляется не сотнями лет, а десятилетиями... А это уже – тревожный сигнал. ❖

АТТИК Предприятие "АТТИК"

производит современные газогенераторы под заказ для работы с любыми двигателями внутреннего сгорания.

ТУ У 29.2-32529323-001:2006

Тел. 8 (044) 331-35-68, моб.тел. 8-050-194-73-79

E-mail: attikgaz@ukr.net, <http://www.3546.ru>

Нові рішення, розробки
технології і проекти

С. П. Пономаренко
завідувач відділу
Інституту біоорганічної хімії
та нафтохімії НАН України;
директор державного підприємства
Міжвідомчий науково-технологічний центр
"Агробіотех" НАН та МОН України

ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ – СУЧАСНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ

Напрацювання сучасних регуляторів
росту рослин для забезпечення
500 тисяч гектарів посівів
сільськогосподарських культур

*Проект спрямовано на виконання завдань
пріоритетних напрямів інноваційної діяльності
та розвитку науки і техніки в Україні.*

Сучасним напрямком підвищення
врожайності сільськогосподарських
культур та покращення якості продукції
рослинництва в світі є впровадження в
сільськогосподарське виробництво нау-
коємних енергозберігаючих технологій
із застосуванням регуляторів росту рос-
лин.

За 18 років з моменту організації
Інституту біоорганічної хімії та наф-
тохімії НАН України (1987 р.), науков-
цями створені регулятори росту рослин
нового покоління, які характеризуються
високою ефективністю та екологічною
безпекою. Вони активізують основні
процеси життєдіяльності рослин – мем-
бранні процеси, поділ клітин, ферментні
системи, фотосинтез, процеси дихання і
живлення, сприяють підвищенню
біологічної і господарської ефективнос-
ті рослинництва, зниженню вмісту

нітратів, іонів важких металів і радіо-
нуклідів у продукції.

Фундаментальними дослідженнями
показано, що спільне застосування регу-
ляторів росту рослин із сучасними про-
труїниками, гербіцидами та інсек-
тофіунгіцидами дає можливість змен-
шити на 20–25 % норми використання
пестицидів на 1 гектар посівів без зни-
ження захисного ефекту.

При створенні регуляторів росту
(Біолап, Біосил, Біомас, Радостим, Івін,
Потейтін, Емістим С, Агростимуліїн,
Бетасти.мулін, Зеастимулін, Трептолем,
Люцис, Чаркор), у вивченні механізму
фізіологічної дії, окремих елементів тех-
нологій використання, токсиколого-
екологічних дослідженнях брали участь
фахівці більш, як 30 науково-дослідних
установ НАНУ, УААН, Мінагрополіти-
ки, Міносвіти і науки, Мінохорони здо-

ров'я України, наукових установ країн Співдружності.

В наказі МінАПК України і УААН № 330/113 від 18 жовтня 1999 року "Про впровадження нових регуляторів росту рослин" вказано, що при незначних витратах без зміни технологічних процесів регулятори росту підвищують врожайність сільськогосподарських культур на 15–20 % при значному поліпшенні якості вирощеної продукції, що зазначений агрозахід є одним з найбільш рентабельних резервів підвищення врожаю, особливо в умовах недостатнього забезпечення посівів добривами.

З метою підсилення державного регулювання в галузі створення високих і критичних технологій виробництва екологічно чистих регуляторів росту рослин, прискорення їх впровадження в агропромисловий комплекс спільним наказом НАН України та Міністерства освіти і науки від 18.04.2000 р. №73/90 створено Міжвідомчий науково-технологічний центр "Агробіотех" – державне підприємство на базі Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії, який координує роботи наукових установ зі створення нових біологічно активних сполук, інших елементів високих технологій, створює науково-дослідне виробництво українських регуляторів росту рослин для забезпечення виробників аграрного сектору України та експорту високих технологій за кордон.

Особливого значення набуває можливість за допомогою регуляторів росту підвищувати стійкість рослин до пошкодження хворобами та фітопатогенними мікроорганізмами. За даними Інституту мікробіології та вірусології НАН України використання регуляторів росту рослин спільно з протруйниками при допосівній обробці насіння

озимої пшениці сприяє формуванню непатогенного оточення в зоні росту рослин, їх кращому виживанню в критичні періоди розвитку, зменшенню фітотоксичної дії пестицидів.

Дослідження фахівців Інституту землеробства УААН, Українського національного агроекологічного університету (Житомир) з вивчення дії нових препаратів в зоні Полісся та Лісостепу України показали можливість суттєвого зменшення надходження радіонуклідів в продукцію рослинництва на забруднених чорнобильською аварією землях.

НЕОБХІДНИЙ ОБСЯГ І ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ

Проектом передбачається на протязі 2006–2007 років напрацювати 2,5 тис. літрів українських регуляторів росту рослин і використати їх для допосівної обробки 125 тис. тонн насіння зернових колосових ярих та озимих культур.

Таблиця 1.

Назва препарату	Кількість, л	Вартість, тис. грн.
Біолан	1500	1800,0
Біосил	700	1050,0
Біомакс	300	540,0
Разом:	2500,0	3390,0

висіву зазначеного об'єму на 500 тис. гектарів посівів і проведення в 2007 році відповідної обробки посівів озимої пшениці, ріпаку, цукрового буряку на площі 250 тис. гектарів спільно з гербіцидами та фунгіцидами в інтенсивних технологіях вирощування в базових господарствах, що забезпечують продовольчу безпеку регіонів.

Для забезпечення виробництва зазначеного об'єму високотехнологічної продукції необхідно залучити відповідні кошти (табл. 1).

Джерелами фінансування можуть бути кошти Міністерства аграрної політики України, кошти обласних бюджетів на компенсування 50 % вартості витрат на застосування нових технологічних прийомів, та частково кошти виробників продукції рослинництва.

Модель впровадження з відшкодуванням 50 % вартості регуляторів росту за рахунок обласного бюджету Хмельницької області впроваджено в 2006 році на 100 тис. гектарів посівів згідно рішення обласної ради від 1.02.2006 року № 4-21/2006.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІД ЗАСТОСУВАННЯ

Згідно затверджених Мінагрополітики України рекомендацій по застосуванню регуляторів росту рослин в технологіях вирощування с/г культур передбачена обробка посівного матеріалу, яка дає можливість зменшити норми внесення пестицидів (протруйників насіння) на 25 % без зниження захисного ефекту при спільному з РРР застосуванні (результати визначені 4-х річними науковими і виробничими дослідженнями в межах державної програми фундаментальних досліджень).

Багаторічні виробничі перевірки в різних регіонах України, інших країнах світу вказують, що даний агрозахід дозволить гарантовано отримати додатково з кожного гектару 500 кг зерна покращеної якості по вмісту білку та клейковини. Відповідні розрахунки дають підстави стверджувати, що виконання проекту дозволить додатково отримати 200 тис. тонн високоякісного зерна вартістю 120 млн. гривень.

Проведення обприскування посівів на 250 тис. гектарів, де не було проведе-

но допосівну обробку насіння восени 2006 року дозволить довести об'єм впровадження в 2007 році до 500 тис. гектарів посівів і дасть можливість додатково отримати ще 100 тис. тонн високоякісного насіння вартістю 60,0 млн. гривень.

Таким чином, 1 гривня, вкладена у виконання інноваційного проекту, дозволить отримати додаткової продукції (високоякісного зерна, цукру) вартістю 20-25 гривень.

Зазначене буде сприяти продовольчій безпеці господарства, району, області і створить умови для подальшого розвитку виробництва українських регуляторів росту рослин, експорту високих технологій за кордон і переходу на самофінансування та реальний інноваційний етап розвитку високотехнологічного виробництва.

ПОРІВНЯЛЬНІ ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ З АНАЛОГАМИ

Рішенням Колегії Мініпромполітики України від 30 березня 2004 року затверджена "Програма розвитку вітчизняного виробництва засобів захисту рослин та регуляторів росту рослин на 2004-2009 роки (протокол № 3/3), якою передбачено, в тому числі, на базі МНТЦ "Агробіотех" розвиток виробництва вітчизняних регуляторів росту рослин до 2009 року потужністю 12,5 тонн/рік, в тому числі і нових препаратів, що сприятиме забезпеченню виробників сільськогосподарської продукції на площах близько 2,5 млн гектарів (10 % посівних площ аграрного комплексу України).

Розрахунки центру "Агроресурси" УАН вказують, що використання створених технологій при вирощуванні озимої пшениці згідно державної програми "Зерно України" на 8 млн гектарів надасть можливість додатково отримати 3,5 млн тонн продовольчого зерна та значно покращити його якість по вмісту білку та клейковини. Одна вкладена в технологію гривня скуповується 40-50 гривнями додаткової продукції. Зазначений агроприйом за даними багатьох установ дозволяє знизити на 15-20 % норми висіву насіння озимої пшениці за рахунок підвищення польової схожості, кращої перезимівлі та кращого розвитку

продуктивних стебел.

Багаторічні дослідження в різних ґрунтово-кліматичних зонах України, проведені науко-вим центром "Агроресурси", згідно з наказами Мінагрополітики України та УААН довели, що обробка насіння та обприскування посівів кращими вітчизняними препаратами Біолан, Біосил, Біомакс за різних погодних умов сприяють підвищенню продуктивності на 12–20 % та поліпшенню якості продукції.

При використанні біостимуляторів спільно з протруйниками, оброблене насіння швидше проростає, утворюється розгалужена коренева система і в зоні проростання зернини активізується розвиток багатьох екологотрофічних груп мікроорганізмів, особливо фосфатмобілізуючих і азотфіксуючих. Активізація ферментних процесів збільшує у кореневої системі вміст цукрів та глибину залягання вузла кущення рослин у ґрунті на 25–10 %, що істотно зменшує негативний вплив мінімальних температур на стан перезимівлі посівів.

Науково-дослідними установами встановлено, що під впливом кращих українських біостимуляторів Біолан, Біосил, Біомакс ступінь ураження посівів озимої пшениці, цукрового буряку, інших культур основними хворобами значно знижується.

Результатами досліджень доведено, що застосування регуляторів росту при вирощуванні сільськогосподарських культур належить до низьковитратних заходів і окупається приростами урожаїв в десятки разів.

ОЦІНКА РИНКІВ ЗБУТУ

Відповідно постанови Кабінету Міністрів № 216 від 19.02.96 р. "Про державну підтримку міжнародного співробітництва в галузі високих і критичних технологій" нами проведено випробування створених в Україні регуляторів росту рослин та технологій їх застосування в Російській Федерації, Республіці Білорусь, Казахстані, Німеччині, Китаї, та інші.

На даний час в Україні зареєстровано 12 регуляторів росту рослин, в Республіці Білорусь – 6, Казахстані – 4, в Росії 3 препарати в стадії реєстрації.

Сьогодні вітчизняні препарати і технології їх застосування проходять виробничі випробування в 5 провінціях Китаю (за рішенням Уряду цієї держави). Шостий рік українські регулятори росту рослин поставляються в Німеччину для формування ринку (німці отримали ліцензію на продаж наших препаратів в Європі). Заслужують поваги і результати, що отримали німці у 2002–2005 рр. – обробка насіння озимої пшениці Агрозимуліном дозволила отримати додатково 16,7 % зерна при врожаї на контролі 66,3 ц/га; зеленої маси кукурудзи – 19,5 % під впливом Зеастимуліну (+75,1 ц/га).

Аналогічні результати отримані за п'ять років в Китаї при вирощуванні озимої пшениці, інших культур. В цих прикладах показано світовий рівень досягнень української науки і українські високі технології стають реальною статтею експорту.

МОЖЛИВІ ПАРТНЕРИ ПРИ ВИКОНАННІ ПРОЕКТУ

Обласні державні станції захисту рослин, обласні регіональні центри наукового забезпечення АПВ (УААН), Національний аграрний університет, Інститут фізіології рослин та генетики НАН України, обласні та районні управління сільського господарства. ✪

На ланах Хмельницької області

**ІННОВАЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ**

Микола Паладій

голова Державного департаменту
інтелектуальної власності
при Міністерстві освіти і науки України

ІДЕЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ – І Є НАЙКРАЩА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ!

Миколо Васильович, перше запитання до Вас – про зміни у Законодавстві, які стосуються сфери правової охорони інтелектуальної власності в Україні. Що суттєвого зроблено за останній час для наших винахідників?

– Відповідально можу сказати, що Законодавство України у сфері правової охорони інтелектуальної власності поставлено на європейському рівні і відповідає всім міжнародним стандартам і нормам ЄС. На даному етапі мова йде не про зміну законодавства, а про питання приведення його у відповідність до вже діючих кодексів. І залишаються питання остаточного приведення деяких законодавчих актів у відповідність до рекомендацій Всесвітньої організації торгівлі відносно захисту прав інтелектуальної власності.

Коли ми говоримо з нашими колегами – експертами з-за кордону, вони ставлять питання не стосовно самого законодавства, а щодо його дієвості і обізнаності наших виконавців і користувачів.

Стосовно змін у законодавстві, то проблема не в них: при необхідності окремі нормативні акти і положення можна змінити і доповнити. Але, по великому рахунку, відбувається так: Державний департамент, наприклад, підготував і подав на розгляд Закон про патентних повірених. Верховна Рада його прийняла, і він діє. Та спитайте про нього винахідників – вони не знають, що такий закон існує, що він діє, що він захищає їх права.

З одного боку – законодавство європейського рівня в Україні існує, а з другого – маємо неосвіченість населення в питаннях охорони прав інтелектуальної власності, прав винахідників. Законодавство маємо, але воно діє не до кінця і не завжди так, як хотілося б.

Від кого залежить, щоб воно почало діяти?

– Це залежить, в першу чергу, від освіченості нації. Раніше таких питань не виникало, бо в Радянському Союзі не існувало права на інтелектуальну власність. Видавалося свідоцтво на винахід, і все.

Коли з'явилася держава Україна, то почали виникати такі питання. Зараз ми маємо патентне відомство європейського рівня – це засвідчують експерти Світової організації інтелектуальної власності – в обов'язки якого входить видача охоронних документів, видача патентів і ліцензій, охорона прав інтелектуальної власності винахідників.

На сьогодні поки що не відпрацьовані механізми реалізації і виконання законодавчих норм. Тому що мало практики. Наші судді не настільки досвідчені, як, наприклад, у Великій Британії, де Патентному суду більше ста (!) років, а нашим судам – тільки п'ять. Є питання недосвідченості чиновників, патентних повірених, самих винахідників, юридичних компаній, які працюють в цьому секторі. Їх мало і вони не мають поки що достатньої кваліфікації і досвіду роботи. Але я впевнений, що це – питання часу.

то створити тендерний комітет, куди б входили наші провідні науковці і представники бізнесових структур. Треба створити клас нових менеджерів, які розумітимуть мову винахідника і мову підприємця, і зможуть відповісти на їх запитання. Такі люди просто необхідні сьогодні. Сьогодні створено Державне агентство України з інвестицій та інновацій. З моєї точки зору – це для них завдання номер один.

Подивіться, яких менеджерів зараз готує Україна у великій кількості - менеджер готельного бізнесу, ресторанного бізнесу, нафто-добувного, туристичного, будівельного. Але жоден університет не готує менеджерів інноваційного бізнесу. Практично і бізнесу зараз такого немає в Україні. Але вже зараз необхідно підбирати людей, як це робили колись в Кореї, Китаї, Японії. Направляти їх в провідні міжнародні наукові заклади, і не тільки на навчання, а і на стажування, щоб вони вчилися працювати з серйозними науковими розробками в сфері нанотехнологій, космічній галузі, енергозбереження, паливно-енергетичного комплексу. Створити їм такі умови, щоб вони поверталися в Україну і створювали тут ринок інноваційних розробок. Або запрошувати на внутрішній ринок іноземні компанії, які б своїм досвідом, своїми коштами допомогли нестандартно мислячим людям, винахідникам знайти спільну мову з представниками фінансових кіл, поставити ціль і розробити механізми її досягнення.

На Вашу думку, Проект закону про венчурне фінансування в Україні має перспективи прийняття Верховною Радою нового скликання?

– Наш Департамент підготував цей законопроект, але сьогодні ще не всі розуміють, що таке венчурне фінансування, що таке венчурний капітал. Що таке венчурні компанії, що вони робить і на чому заробляють гроші. А заробляють вони гроші на рості акцій підприємства. Купують частину акцій підприємства, вкладають гроші в впровадження новітніх технологій, а через 5–7 років акції цього підприємства коштують вже в сотні разів більше. Сьогодні фондовий ринок працює, але він ще не розвинений. Іноземні венчурні компанії в Україну не приходять. Українських венчурних компаній всього декілька. Але, наскільки мені відомо, жодної гривні не вкладено ними в українську інновацій-

ну розробку. Напевно існують якісь причини, проблеми, які не дозволяють вкладати гроші іноземним компаніям в наші розробки.

Закордонні інвестори говорять про чотири умови, необхідні для вкладання інвестицій в Україну – це стабільність, передбачуваність, прозорість і дотримання законодавства. Яка Ваша думка з цього приводу?

– Від того, що ми будемо казати – прозорість, прогнозованість, некоруптованість, ефективність – від цього нічого не зміниться. Ми повинні почати робити. Показати своїм прикладом, що у нас є цікаві розробки, що сюди можна вкласти гроші і отримати прибутки. Нехай це відбувається на тендерній основі. Нехай держава перша на тендерній основі допоможе своїми фінансовими ресурсами. Державна – це як велика компанія. Якщо керівник держави, як і керівник великої компанії, хоче, щоб його держава була конкурентноздатною, він продумує, що треба зробити, щоб вона такою стала, куди треба вкладати гроші. Якщо грошей не вистачає, він іде в банк за кредитом, вкладає гроші в справу і отримує бажаний результат.

Треба розробити план дій: крок за кроком. Якщо план не хибний, правильно складений, обґрунтований і логічний, маючи людські і фінансові ресурси, ми доб'ємося цілі. А поки що навіть спроби скласти такий план немає.

Треба підготувати і провести громадське обговорення "Україна 2025 року". Не обговорення "взагалі чогось", а конкретних питань. Треба поставити конкретні питання перед урядом: "Яку ціль ви ставите перед Україною? Коли вона здійсниться? Які механізми розроблені для втілення її в життя?". Якби Президент і Прем'єр-міністр відповіли на ці питання, ми найближчим часом стали б передовою державою.

Наскільки мені відомо, за 15 років незалежності України жодної реальної спроби сформулювати програму конкурентноздатності на майбутнє не було.

Фінляндія ще в 60–70-ті роки зрозуміла, що вона, маючи великі запаси деревини і риби, виготовляючи папір, меблі з карельської берези на експорт, є лише сировинною країною. Таке майбутнє – безперспективне. Тоді вони почали будувати приміщення біля університетів, просто приміщення. Не словами займалися, а ділом. Перша компанія, яка

Беседу вела І. Николайчук
Заместитель главного редактора
газеты "Світ"

ЕСЛИ РАЗРАБОТКИ ЗАЛЕЖАЛИСЬ НА ПОЛКЕ

Полгода тому назад партнерский всеукраинский интернет-проект "Информационный союз малого & среднего бизнеса Украины" и промышленный журнал "ММ. Деньги и технологии" объявили о начале всеукраинского конкурса "Отечественные прикладные научно-технические разработки для малого и среднего бизнеса" (www.ukrsmb.info). Об особенностях конкурса, его первых итогах и планах организаторов разговор с руководителем интернет-проекта, главным редактором журнала "Винахідник і раціоналізатор" Александром ЗУБАРЕВЫМ (на снимке).

Александр Николаевич, в чем преимущество вашего интернет-проекта для отечественной науки по сравнению с другими подобными конкурсами, которые проводятся в Украине?

— Кто-то дальновидный и опытный сказал: "Бойтесь стандартных решений. Нигде оригинальность не ценится так высоко, а банальность не стоит так дорого, как в Интернете". Мы взяли за основу именно новый, нестандартный подход, когда организаторов, участников и посетителей объединяет так называемый эффект синергии — общий для всех интерес: увеличение целевой аудитории, постоянная работа с информацией всех 27 регионов Украины. Кроме того, с помощью интернет-технологий у конкурсантов возрастают шансы найти источник дополнительного финансирования и новых партнеров. Своими силами им это сделать намного сложнее из-за больших затрат или низкой эффективности стандартных форм связи и поиска. Я имею в виду просто партнеров по кооперации, потенциальных инвесторов и заказчиков и даже поиск единомышленников в регионах. Другими словами, проект "Информационный союз малого & среднего бизнеса Украины" — это механизм продвижения информации по всем регионам.

Как правило, организаторы подобных конкурсов собирают информацию, оценивают ее, определяют несколько проектов-победителей, а остальные "уходят в никуда". Разработки, поступающие на наш конкурс, размещаются на отдельной странице, и таким образом их авторы становятся участниками своеобразного интернет-профсоюза.

Например, к нам обратился житель Днепропетровска, автор 16 разработок по энергосбережению, который не имел доступа в Интернет, но хотел пред-

ложить собственные разработки потенциальным партнерам и инвесторам. После этого мы уже все делаем сами: их электронный проспект-стенд "помещаем" на небольшой сайт, продвигаем информацию в регионы, то есть предлагаем бесплатные рекламные услуги, причем сами на этом ничего не зарабатываем (оргвзносы участников лишь частично компенсируют наши затраты). Потому проект и неприбыльный. Сейчас мы активно работаем над тем, чтобы привлечь в Украину денежные средства.

И есть уже обнадеживающие результаты?

— На разработки, размещенные на нашей интернет-выставке, все больше начинают обращать внимание зарубежные инвесторы. Это наш генеральный спонсор ДП "Сименс Украина", киевское контактное бюро AiF "Технологическая кооперация" при Бюро делегата немецкой экономики. И не только они.

Наш интернет-проект начал сотрудничество с Канадской экспертно-сервисной организацией (CESO) по оказанию бесплатной консультационной поддержки украинских МСП и поиску зарубежных партнеров: www.ceso.ukrsmb.info. И это при том, что подобные услуги на международном коммерческом рынке стоят от тысячи до десяти тысяч долларов в неделю!

Кроме того, достигнуто соглашение о взаимодействии с представителями

польской Программы коммерциализации науки и технологий (NOT). Идут переговоры о сотрудничестве с центром "Хай-тек" города Малага (Испания). Центр проводит анализ разработки и поиск заинтересованных в ней лиц, обеспечивая 65–100 % финансирования, оформляет патент, готовит предложение о внедрении технологии в индустрию Испании и других стран ЕС или о продаже ее на внешнем рынке. Это делается на договорных условиях с разработчиком с учетом его участия в прибыли от реализации разработки.

Достигнуто соглашение о начале взаимодействия с бельгийской компанией, которая занимается транснациональным трансфером технологий и уже презентовала свою программу в Украине на государственном уровне. Ведутся переговоры о путях сотрудничества с Фондом гражданских исследований и развития (США).

Организаторы конкурса "Отечественные прикладные научно-технические разработки для малого и среднего бизнеса" оказывают информационную поддержку Всеукраинскому конкурсу инновационных технологий (www.comtestnew.org.ua), о начале которого было объявлено на пресс-конференции во время проведения выставок "Недели промышленных технологий", состоявшейся недавно в "КиевЭкспоПлазе". Оправданно ли такое объединение усилий государственного и негосударственного конкурсов?

– Да. Организаторы конкурсов на деле показали возможность практического взаимодействия между государственными структурами, наукой и разработчиками, бизнесом (предпринимателями и промышленниками) и негосударственными объединениями предпринимателей и предприятий. А также то, что при организационной поддержке со стороны Госпредпринимательства они смогут достичь хороших результатов в интересах экономического развития регионов Украины с помощью интернет-технологий.

Сегодня мы идем по пути, который уже прошли Европейский Союз и Польша, – через создание региональных систем инноваций – РСИ. Это жизненно необходимый форум сотрудничества бизнеса, местных и центральных государственных структур, научно-исследовательских учреждений и учебных заведений, а также негосударственных организаций, цель которого – активизация местных факторов для эффективного применения и увеличения имеющихся ресурсов.

Тенденции развития систем инноваций на примере Польши и ЕС говорят о необходимости создания экономически сильных и конкурентоспособных регионов.

Вы неоднократно подчеркивали, что, в отличие от государственного конкурса, который ограничивается высокими технологиями, ваш проект требует новаций, достойных инвестиций. Такие новации уже есть?

– Конечно. Например, Национальный авиационный университет разработал и готов изготавливать по заказу установки для очистки масел – как для трансмиссионных и гидравлических систем, солярки, так и подсолнечного, орехового, рапсового и прочего. Аналогов такой разработки нет. Или, скажем, блок питания для ламп дневного света, разработанный специальным конструкторско-технологическим бюро Института физики полупроводников им. Лашкарева НАН Украины. Этот блок делает срок эксплуатации обычной лампы дневного света практически неограниченным, уменьшая в то же время ее энергопотребление на 50–75 %. В результате устраняется вредное для зрения мерцание ламп, экономится электроэнергия и соблюдаются экологические нормы в государственных масштабах: раньше перегоревшие лампы выбрасывались на мусорники и отравляли воздух парами ртути.

Еще пример – биотопливо из отходов сельского хозяйства и оборудование для его производства от украинско-немецкого совместного предприятия. А экспресс-анализатор вирусных заболеваний для фермерских хозяйств, таможенных и экологических служб от того же Института физики полупроводников! Или утилизатор мусора, с помощью которого можно получать тепло или холод, горячую воду для отопления и бытовых целей, уголь и электроэнергию – и все это из отходов и даже из павоза. Кроме того, у санитарных и коммунальных, городских и областных служб уже не будет проблемы с мусорниками, во всяком случае – с 90 % отходов.

Все эти уникальные предложения, к сожалению, пока что мало или вовсе не востребованы, хотя могли бы стать находкой для малого и среднего бизнеса и принести пользу обществу. Для этого нужно совсем "немного" – чтобы стало известно о них и их создателях. Но как, скажем, запорожский фермер узнает о том, что разработали в черновицком университете? Поэтому главная цель организаторов нашей интернет-выставки – дать побольше шансов ее участникам

найти источник финансирования через коммерциализацию и трансфер технологий.

Именно над этим мы сейчас работаем, налаживаем контакты со структурами поддержки бизнеса, чтобы его представители распространяли информацию о научно-технических прикладных разработках. Повторюсь: наша цель – опосредованная помощь государству через предпринимательство, ведь, применяя предложенные разработки, предприниматель расширяет свой бизнес, увеличивает выпуск продукции, создает рабочие места и таким образом обеспечивает поступления в бюджет. Минэкономики оценивало наш проект именно с этой точки зрения.

Каковы же итоги первого этапа конкурса?

– Проведя предварительную оценку работ, поступивших на конкурс, организаторы пришли к выводу, что выбирать победителя еще рановато, так как разработки разнопрофильные и не могут конкурировать между собой. Но, несмотря на это, о положительном эффекте работы по формированию постоянно действующей интернет-выставки уже можно говорить. На ней представлены разработки из 11 регионов Украины, в том числе от национальных университетов, академических учреждений, предприятий и отдельных разработчиков. Открыт новый раздел выставки – нанотехнологии. Организаторы конкурса новаций убеждены, что работу надо продолжать.

Медиа-партнерами нашего конкурса, кроме генерального информационного спонсора ИА "Интерфакс-Украина", стали 11 газет и журналов и свыше 20 веб-ресурсов информационных партнеров. С апреля к нам в качестве ассоциированных медиа-партнеров присоединились еще 22 издателя газет и журналов из 20 регионов Украины через их профессиональную ассоциацию, которая стала нашим эксклюзивным информационным партнером.

Конкурс увидели в регионах Украины, и разработчики все чаще интересуются, как принять в нем участие. Его организаторы решили объявить второй этап конкурса. Более подробная информация о нем – на странице: www.inno.ukrsmb.info.

Определение победителей конкурса новаций, вручение призов и дипломов – это уже на втором плане. Для самых интересных проектов в области информационных технологий и телекоммуникаций, представленных на двух наших кон-

11.04.06. На фото (слева направо): Заместитель Председателя Госпредпринимательства Г. Белоус, Директор Департамента научно-технического инновационного обеспечения Минпромполитики А. Ноговицын, Директор Департамента инноваций и трансфера технологий Минобразования В. Стогий, Главный редактор журнала "Винахідник і раціоналізатор" А. Зубарев

курсах, международный благотворительный фонд "Техномост" установил специальные денежные призы. Вместе с Центром исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Доброва НАН Украины будут отобраны разработки для бесплатного размещения в очередном выпуске польского буклета "Инновационные проекты и разработки в регионах Украины". Он будет распространяться в Польше через государственные структуры и негосударственные организации поддержки бизнеса.

Насколько активным было участие в конкурсе ученых Национальной Академии наук?

– Пока что ученых Академии наук представляют Институт физики полупроводников и его хозрасчетное СКТБ с экспериментальным производством, которые подали свыше 10 разработок. Активизируют свою деятельность ученые из университетов. Надеемся, что, принимая участие в едином информационном потоке, то есть в двух конкурсах, ученые узнают о нас, и кто-то вспомнит о разработках, лежащих на полке по той простой причине, что заявить о них не было возможности. Теперь такая возможность появилась.

С какими трудностями вы столкнулись, проводя такой масштабный конкурс?

– Наверное, это постоянные некупающиеся затраты. На практике мы поняли, что очень даже непросто развивать всеукраинский проект. Прежде всего из-за большой инертности. Но мы надеемся найти поддержку у государства, ведь развитие и внедрение новых технологий признаны приоритетом и частью стратегии национальной безопасности. ✖

Правова охорона
винаходів
та корисних моделей

ПО КРУПИНЦІ, ПО ЗЕРНЯТКУ СТВОРЮЮТЬСЯ УМОВИ ДЛЯ ЗАЯВНИКА

Державне підприємство "Український інститут промислової власності" (Укрпатент) створено з метою забезпечення проведення експертизи заявок на об'єкти промислової власності, забезпечення підготовки до реєстрації та видачі охоронних документів (патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, свідоцтв на знаки для товарів і послуг тощо).

Про умови, які створюються для заявника, кореспонденту "ВіР" розповідає директор Укрпатенту Алла КРАСОВСЬКА.

Наше ділове спілкування із заявником умовно складається з двох етапів: прийому заявки та видачі патентів або свідоцтв. Звичайно, і він, і ми зацікавлені, щоб усе це відбувалося швидко та якісно. Для цього зроблено чимало.

Для зручності роботи із заявником побудовано нове приміщення, в якому сьогодні працює понад 600 фахівців сфери інтелектуальної власності. Вони забезпечують надання прав на об'єкти промислової власності.

Для поліпшення умов проходження заявником першого етапу організовано централізований прийом заявок, автоматизовано процес обробки вхідної документації, здійснено заходи з подальшого переведення діловодства за заявками на безпаперову технологію. І тепер заявник, який приходить до Укрпатенту не змушений чекати, що, до речі, раніше викликало нарікання з його боку, тепер прийом заявки відбувається швидко.

Щоб ми розмовляли із заявником однією мовою, внесено зміни до порядку присвоєння номерів заявкам на різні об'єкти, згідно з 15-м стандартом Всесвітньої організації інтелектуальної власності, що забезпечило однотипну нумерацію заявок майже на всьому світовому просторі.

Крім того, заявник, який прийшов до Укрпатенту, може не тільки подати заяв-

ку, а й одночасно зробити проплату, яка передбачена процедурою проведення експертизи, на місці (у нас працює відділення банку).

Взагалі, заявник забезпечується всіма необхідними консультаціями, відповідями на запитання, інформацією безпосередньо в Укрпатенті.

За листами громадян працює відділ скарг і пропозицій, де розглядаються скарги щодо роботи експертів, якщо порушено термін розгляду заявки. Всі звернення з цих питань обробляються та аналізуються і, якщо необхідно, це враховується у роботі над удосконаленням законодавства.

І я хочу зауважити, що це дало позитивні результати. Якщо у 2001 році на подані заявки надходило 3-4 % скарг, то сьогодні – усього 1,5 % (при загальному збільшенні кількості поданих заявок).

Хотілося б звернути увагу на ті семінари, які безкоштовно проводяться в нашому інституті для експертів. У мережі Інтернет створено декілька інтерактивних баз, які допомагають заявникові працювати з державною системою правового захисту інтелектуальної власності. Він може з власного офісу подивитися на якому етапі, в якому стані знаходиться його заявка.

Ми створили і розмістили на своїй веб-сторінці базу даних винаходів Ук-

раїни, де зберігається інформація по тих патентах, які видано, а також ретроспектива. Ця інформація вводиться в базу даних, перекладається на інші мови. Тобто, до неї може наблизитись, може працювати з нею не тільки громадянин України. Сьогодні ми робимо крок вперед до всього світу.

Це, мабуть, одна з причин, яка вплинула на зростання кількості заявок від іноземних заявників. Починаючи з 2005 року збільшилася кількість заявок на умовах договору про патентну кооперацію (РСТ), за перше півріччя надійшло понад тисячу заявок.

Подальший крок уперед – створення умов для прийому заявки в електронному вигляді. Ми мріємо про той час, коли паперові документи стануть історією, бо у нас великі за обсягом архіви, а місця весь час не вистачає (адже архів у нас постійного зберігання). Для прикладу - у 2001 році подано майже 36 тисяч заявок на всі об'єкти промислової власності, а у 2005 році – понад 65 тисяч. Ми створили централізований архів, завдяки чому можемо надати вичерпну відповідь на будь-яке запитання заявника з проведення експертизи. Ми відкриті для заявника і завжди готові до діалогу з ним.

Якщо проаналізувати статистику надходжень заявок, то побачимо, що вона відбиває процеси, які відбуваються у промисловій, науковій, інтелектуальній та інших галузях вітчизняної економіки. Наприклад, у 2002–2003 роках дуже багато заявок подавалося по біотехнологіях, зараз значно менше; але тепер йдуть заявки по електроніці, супутниковому зв'язку, тобто ці галузі розвиваються інтенсивніше.

Зрозуміло, що коли заявник оформив заявку на отримання патенту, найбільше його бажання – якомога скоріше отримати власне патент. Винахідники вважають, що експертиза відбувається дуже довго, затягується на роки... Що робиться у цьому напрямі?

Починаючи з 2001 року (коли заявка на винаходи розглядалася 36 місяців) терміни на цю процедуру, як б сказала, стрімко скорочується, – зараз вона розглядається 15–16 місяців, заявка на знаки для товарів і послуг розглядалася 3–3,5 роки – зараз розглядається протягом 14 місяців. Ми не зупиняємося на досягнутому, продовжуємо працювати над вирішенням цієї проблеми. За поточний рік термін розгляду заявок нам

вдасться скоротити на знаки для товарів і послуг до 12 місяців, а для винаходів – важливо утриматися на тих рубежах, на яких ми знаходимося.

Нині ми можемо констатувати, що Україна посідає гідне місце в світі по питаннях вирішення проблем з правової охорони інтелектуальної власності. До нас приїждять експерти, лектори для проведення семінарів-тренінгів не тільки для фахівців України, а для спеціалістів з інших країн. Я сподіваюся, що завдяки і нашим зусиллям, Україна поступово просувається уперед, представляючи інтерес як для іноземного заявника, так і для тих структур, які працюють з державною системою правового захисту інтелектуальної власності.

Фаховий рівень наших експертів і проведеної ними експертизи заявок знаходиться на достатньо високому рівні. Вони підвищують кваліфікацію за кордоном, беруть участь у міжнародних семінарах та конференціях, і ми отримуємо схвальні відгуки про їхню досвідченість у справах промислової власності.

З метою удосконалення процесу експертизи та скорочення термінів розгляду заявок на всі об'єкти промислової власності здійснено низку організаційно-технічних заходів. Так, зокрема, організовано централізований прийом заявок, автоматизовано процес обробки вхідної документації, внесено зміни до порядку присвоєння номерів заявкам на різні об'єкти, здійснено заходи з подальшого переведення діловодства за заявками на безпаперову технологію, вдосконалено систему планування, звітності та контролю якості проведення експертизи, оновлено АРМ роботи експертів, експертні відділи планово забезпечено комп'ютерною технікою, розроблено методологічні підходи до вирішення проблемних питань, які постають під час розгляду заявок. ❀

ДОВІДКА

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЗАРЕЄСТРОВАНИХ ОХОРОННИХ ДОКУМЕНТІВ НА ОПВ

Станом на 01.09.2006 року (з 1992 року) всього зареєстровано 177089 охоронних документів на об'єкти промислової власності (ОПВ):

– 81030 патентів на винаходи з урахуванням перереєстрованих авторських свідоцтв та 20-річних після коротких;

- 16927 патентів на корисні моделі;
- 12669 патентів на промислові зразки;
- 66458 свідоцтв на знаки для товарів і послуг з урахуванням розділених реєстрацій;
- 5 свідоцтв на топографії інтегральних мікросхем.

ПАТЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Офіційні публікації

- Офіційний бюлетень "Промислова власність" (на паперовому носії та CD-ROM);
- Описи до патентів України на винаходи і корисні моделі (на паперовому носії та CD-ROM).

БАЗИ ДАНИХ, ДОСТУПНІ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ

- Спеціалізована БД "Винаходи (корисні моделі) в Україні";
- БД "Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг";
- Інтерактивна БД "Промислові зразки, зареєстровані в Україні";
- БД "Відомості про міжнародну реєстрацію знаків, які отримали правову охорону в Україні";
- БД "Відомості про добре відомі знаки в Україні";
- БД колективного користування "Відомості про заявки на винаходи, які прийняті до розгляду";
- БД "Електронна версія офіційного бюлетеня "Промислова власність";
- БД "Відомості про судові рішення за результатами розгляду справ щодо об'єктів промислової власності";
- БД "Відомості про міжнародне депонування промислових зразків, які отримали правову охорону в Україні";
- БД "Відомості про знаки для товарів і послуг, дія свідоцтв на які припинена або свідоцтва на які визнано недійсними".

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВІ СИСТЕМИ, ДОСТУПНІ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ

- ІДС "Стан діловодства за заявками на винаходи (корисні моделі)";
- ІДС "Відомості про стан діловодства за заявками на знаки для товарів і послуг";
- ІДС "Стан діловодства за заявками на промислові зразки в Україні";
- ІДС "Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрування знаків" (Ніцька класифікація);
- ІДС "Міжнародна класифікація зображальних елементів знаків" (Віденська класифікація);
- ІДС "Міжнародна класифікація промислових зразків" (Локарнська класифікація);
- ІДС "Міжнародна патентна класифікація. Восьма редакція (2006). Базовий рівень".

ПАТЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОДУКТИ НА ОПТИЧНИХ НОСІЯХ ІНФОРМАЦІЇ

- Національні CD-ROM: "Винаходи в Україні"; "Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг";
- Акумулятивні оптичні диски DVD: "Знаки для товарів і послуг, які зареєстровані в Україні"; "Промислові зразки, зареєстровані в Україні";
- Регіональний патентно-інформаційний продукт країн СНД на CD-ROM "CISPATENT";
- Оптичний диск CD-ROM "Міжнародна патентна класифікація. (Восьма редакція 2006. Базовий рівень)".

ПЕРІОДИЧНІ ТА ДОВІДКОВІ ВИДАННЯ

- Науково-практичний журнал "Інтелектуальна власність";
- Статистичні збірники, методичні посібники, буклети та інше.

**ВИНАХІДНИК
РАЦІОНАЛІЗАТОР**

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ!

Подписку на журнал "Винахідник і раціоналізатор" можна оформити в любом отделении связи Украины. Наши подписные индексы: для физических лиц - 06731, для юридических лиц - 06732.

В сентябре 2006 года начинается подписка на 2007 года. Продолжается подписка на четвертый квартал 2006 года. Подписаться можно, начиная с любого месяца.

Через редакцию журнала можно подписаться на все номера за 2006 год, начиная с №2.

**Права охорона
винаходів
та корисних моделей**

С. Лященко

*Начальник Відділення забезпечення
державної реєстрації ДП "Український
інститут промислової власності"
(Укрпатент) м. Київ*

Г. Мурланова

*Начальник відділу винаходів та корисних моделей
Відділення забезпечення державної реєстрації
ДП "Український інститут промислової власності"
(Укрпатент) м. Київ*

ВИДАЧА ПАТЕНТІВ УКРАЇНИ НА ВИНАХОДИ, ЩО ОХОРОНЯЮТЬСЯ АВТОРСЬКИМИ СВІДОЦТВАМИ СРСР

Багато питань виникає щодо отримання патенту України на винахід, що охороняється авторським свідоцтвом СРСР.

Постановою Верховної Ради України від 23 грудня 1993 р. № 3769 "Про введення в дію Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" передбачена чинність на території України авторських свідоцтв СРСР на винаходи, причому автори разом із заявниками можуть подавати клопотання про видачу патенту України на винахід, що охороняється авторським свідоцтвом СРСР. Строк дії таких патентів становить 20 років від дати подання заявки на видачу авторського свідоцтва СРСР.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 29 червня 2005 р. № 387 затверджено "Інструкцію про порядок видачі патентів України на винахід, що охороняється авторським свідоцтвом СРСР" (далі – Інструкція).

Ця Інструкція встановлює порядок видачі патенту України на винахід, що охороняється авторським свідоцтвом СРСР (далі – свідоцтво СРСР), визначає вимоги до клопотання про видачу патенту України на винахід, що охороняється свідоцтвом СРСР, та порядок його розгляду.

Розглянемо вимоги до клопотання про видачу патенту України на винахід, що охороняється авторським свідоцтвом СРСР.

Клопотання повинне бути викладене українською мовою за формою, наведеною в додатку до Інструкції, стосувати-

ся лише одного винаходу та містити:

- номер свідоцтва СРСР;
- номер заявки на видачу свідоцтва СРСР;
- дату подання заявки;
- назву винаходу;
- ім'я (найменування) заявника (заявників) та його (їх) місце проживання (місцезнаходження);
- ім'я винахідника (винахідників);
- ім'я (найменування) особи (осіб), якій видається патент, її (їх) місце проживання (місцезнаходження);
- адресу для листування;
- інформацію про те, що факту анулювання свідоцтва СРСР в Державному реєстрі винаходів СРСР не було.

Клопотання підписується винахідником (винахідниками) та заявником (заявниками).

Якщо заявником є юридична особа, клопотання підписує особа, яка має на це повноваження. Підпис складається з повного найменування посади особи, яка підписує клопотання, особистого підпису, ініціалів, прізвища, дати і скріплюється печаткою.

У разі смерті винахідника клопотання підписується спадкоємцем (спадкоємцями) винахідника. У цьому випадку до клопотання додається засвідчена копія свідоцтва про право на спадщину.

У випадку зміни найменування заявника у клопотанні зазначається його найменування на дату подання клопотання із доданням документів про правонаступництво. Якщо найменування,

зазначене у свідоцтві СРСР, змінювалось декілька разів, то до клопотання додаються документи про правонаступництво щодо кожної зміни найменування.

Якщо клопотання подається довіреною особою, то воно підписується цією довіреною особою, з додаванням відповідної довіреності.

Власником патенту України на винахід буде фізична або юридична особа (особи), яка зазначена у клопотанні. Ця особа (особи) може не відноситись ні до заявників, ні до винахідників, зазначених у свідоцтві СРСР.

Адреса для листування має зазначатися у передбаченому Укрпатентом форматі (Наприклад: Іванов Іван Іванович, вул. Глазунова, 1, кв. 5, м. Київ-42, 01601).

Інструкцією визначено також перелік документів, що додаються до клопотання, а саме:

- копія свідоцтва СРСР, засвідчена нотаріально чи установою;
- копія опису винаходу в двох примірниках;
- документ про правонаступництво (за потреби);
- довіреність, оформлена з дотриманням вимог чинного законодавства, якщо клопотання за дорученням винахідника та заявника подає представник у справах інтелектуальної власності або інша довірена особа.
- документ, що підтверджує сплату збору за подання клопотання (документ, що підтверджує звільнення від сплати збору).

Клопотання подається до Укрпатенту та розглядається співробітниками відділу винаходів та корисних моделей Відділення забезпечення державної реєстрації, які перевіряють правильність його оформлення та наявність усіх

необхідних документів.

У разі відповідності поданих документів приймається рішення про видачу патенту України на винахід і припинення дії відповідного авторського свідоцтва СРСР. Рішення надсилається на адресу для листування з повідомленням про необхідність сплати мита за видачу патенту та збору за публікації.

Якщо клопотання та документи, що до нього додаються, не відповідають вимогам Інструкції або виникли обґрунтовані сумніви щодо відомостей, що містяться в клопотанні або доданих до нього документах, надсилається повідомлення, з пропозицією усунути виявлені недоліки та/або надати додаткові документи, без яких прийняття рішення неможливе.

Відповідь має бути надана протягом двох місяців від дати одержання заявником повідомлення Укрпатенту.

В іншому разі клопотання вважається відкликаним.

Документи, які підтверджують сплату державного мита встановленого розміру та збору за публікації, повинні надійти або бути відправленим до Укрпатенту у визначений тримісячний термін.

На підставі рішення про видачу патенту України на винахід, що охороняється авторським свідоцтвом СРСР, та припинення дії в Україні відповідного авторського свідоцтва СРСР, і за наявності документів про сплату мита встановленого розміру за видачу патенту та збору за публікації здійснюється державна реєстрація патенту на винахід. Одночасно з державною реєстрацією здійснюється і публікація відповідних відомостей в офіційному бюлетені "Промислова власність".

Права, що випливають з патенту, діють від дати публікації відомостей про його видачу. ❀

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ! ЭЛЕКТРОННАЯ РАССЫЛКА НОВОСТЕЙ

Подписчики нашего журнала имеют бесплатный доступ к прямым контактам с разработчиками-авторами публикаций из нашего банка данных. По желанию, они могут быть подписаны на бесплатную рассылку новостей отечественных научно-технических разработок в электронном виде, которые редакция получает из всех регионов Украины. Редакция публикует в журнале лишь небольшую часть разработок из числа тех, что к нам поступают.

Т. И. Крахмалева

Начальник управления интеллектуальной собственностью Харьковского государственного авиационного производственного предприятия

ИННОВАЦИОННЫЙ ПУТЬ РАЗВИТИЯ ХГАПП: 1926–2006

Этот год для Харьковского государственного авиационного производственного предприятия (ХГАПП, ранее ХАПО) – юбилейный. Мы отмечаем 80-ю годовщину со дня основания нашего предприятия. Эта знаменательная дата – 17 сентября совпадает с Днем изобретателя и рационализатора, который уже в 12 раз отмечается в Украине. Именно поэтому мы хотим рассказать о том, как на нашем предприятии ведется изобретательская и рационализаторская деятельность, благодаря чему стало возможным говорить о том, что ХГАПП не просто серийное предприятие, а еще и разработчик новой техники, на котором внедряются в жизнь изобретения и рационализаторские предложения.

ХГАПП – лидер авиастроения на Украине, занимающий одно из ведущих мест в самолетостроении стран СНГ. Это динамичный передовой комплекс с 75-летним опытом серийного производства пассажирских, транспортных и военных самолетов, в настоящее время

производитель самолетов Ан-140, Ан-74ТК-300 и др. История харьковского самолетостроительного предприятия богата традициями и отмечена множеством "первых в авиации" достижений. С ней связаны судьбы многих – К. А. Калинина, А. Н. Туполева, С. В. Ильюшина, А. И. Микояна, А. С. Яковлева, П. О. Сухого, О. К. Антонова. С 1964 года по настоящее время предприятие поставляет самолеты на экспорт в 29 стран мира. ХГАПП сегодня – это объединение нескольких заводов, обеспечивающее полный цикл работ по серийному производству, маркетингу и техническому обслуживанию в процессе эксплуатации региональных российско-украинских самолетов нового поколения. Безупречное качество и надежность выпускаемых изделий гарантированы высоким конструкторско-технологическим потенциалом, наличием исследовательских и испытательных лабораторий, системой управления интеллектуальной собственностью и системой контроля

Пассажирский самолет Ан-140

Многоцелевой самолет семейства Ан-74

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Награждение победителей Всеукраинского конкурса "Изобретение года – 2005"

качества, сертифицированной по стандарту ISO 9002. ХГАПП – передовое высокотехнологичное предприятие, располагающее большими производственными мощностями и квалифицированными кадрами, способно сделать идею самолетом, а самолет – товаром.

В течение последних двадцати лет Харьковский авиазавод успешно сотрудничает с известным АНТК им. О. К. Антонова. Следом за серийным выпуском транспортных самолетов Ан-72 и Ан-72П было освоено производство самолета Ан-74. В настоящее время создано и изготавливается семейство многоцелевых самолетов Ан-74: легкий транспортный самолет Ан-74Т, грузопассажирский самолет Ан-74ТК, административный самолет Ан-74П-100, Ан-74ТК-200 и принципиально новая модификация Ан-74ТК-300. Самолеты этого семейства эффективно работают в сложных условиях Арктики и Антарктиды, осуществляют полеты в труднодоступные высокогорные районы Южной Америки, обеспечивают транспортирование грузов и пассажиров в пустыне Сахара.

В конце 90-х годов Харьковский авиазавод начал серийное производство регионального 52-местного пассажирского самолета Ан-140. Он предназначен для пассажирских и грузовых перевозок и заменит в ближайшее время на авиалиниях самолеты Ан-24 и Ан-26.

Признанием достижений коллектива Харьковского авиазавода в международном сотрудничестве стало награждение его премиями "Золотой Меркурий",

"Международной золотой звездой" и призом "За лучшую торговую марку". Уже несколько лет подряд наше предприятие является победителем конкурса "Изобретение года" в номинации "Лучшее изобретение в области транспорта".

Учитывая важность защиты прав интеллектуальной собственности на производимую продукцию и высокий интеллектуальный и новаторский потенциал трудового коллектива, в 2003 году на предприятии был создан отдел управления интеллектуальной собственностью, патентами и лицензиями. Отдел прикладывает все усилия для развития и процветания на предприятии изобретательской деятельности и создает необходимую методическую поддержку рационализаторам для достижения высокой продуктивности по внедрению новых разработок, а также выполняет широкий спектр работ по национальной и международной охране и защите объектов права интеллектуальной собственности. Отдел имеет опыт работы по регистрации прав интеллектуальной собственности с национальными и с иностранными заявителями, располагает специалистами в различных областях науки и техники. Поэтому все вопросы, связанные с патентованием и коммерциализацией объектов промышленной собственности – изобретений, промышленных образцов, полезных моделей, регистрацией товарных знаков в Украине и за рубежом, на нашем предприятии успешно решаются.

С момента создания отдела была восстановлена и улучшена система подачи, регистрации и внедрения в производство изобретений и рацпредложений. Шагая в ногу с научным прогрессом, наша система также совершенствуется. За 2003–2006 гг. на предприятии удалось создать уникальную систему внедрения инновационных технологий, которая, возможно, станет моделью для других предприятий авиастроительной отрасли.

На предприятии разработан и внедрен Стандарт, регламентирующий патентную и рационализаторскую работу, который является необходимой, технической, экономико-правовой базой, соответствующей действующему законодательству Украины, и способствует его оперативному исполнению.

Мы успешно реализуем нашу систе-

Награждение победителей конкурсов "Лучшее изобретение", "Лучший промышленный образец" "Лучшее рационализаторское предложение" на ХГАПП в 2005 году

му управления интеллектуальной собственностью на практике, что позволило нашему предприятию достичь высоких результатов в сфере охраны интеллектуальной собственности.

Несомненно, что главной движущей силой создания инновации является интеллектуальный потенциал каждого работника нашего предприятия. Поэтому во всех подразделениях нашего предприятия с каждым работником ведется индивидуальная работа и оказывается помощь по реализации своих идей и дальнейшему превращению идеи в инновацию. Для этого в каждом подразделении имеются ответственные уполномоченные по патентной и рационализаторской работе. Они тесно работают с изобретателями и рационализаторами по каждому направлению деятельности. И поэтому быстро и легко понимают идею авторов и помогают им оформить свои идеи в виде изобретения или рацпредложения. Они также являются связующим звеном между своим подразделением и отделом управления интеллектуальной собственностью, патентами и лицензиями. Отдел управления интеллектуальной собственностью, патентами и лицензиями также ведет работу по согласованию рацпредложений с необходимыми службами предприятия, таким образом, избавляя авторов от траты времени на сбор необходимых подписей и заключений, что экономит время изобретателей и дает ему возможность за-

ниматься своей основной работой – разработкой и реализацией новых идей. Приятно отметить, что работники не просто работают от "звонка до звонка", а еще и творчески подходят к выполнению поставленных задач и внедряют результаты своего интеллектуального труда на нашем предприятии.

За время работы системы управления интеллектуальной собственностью на предприятии появилось множество рационализаторов и изобретателей, чьи детища внедряются, патентуются и постоянно получают награды и грамоты на различных национальных конкурсах.

Начав восстанавливать систему практически с нуля, мы очень скоро получили замечательные результаты. Только за первый год работы новой системы на предприятии было зарегистрировано 77 рацпредложений, из которых 57 признаны рационализаторскими, экономический эффект от внедрения которых составил 485 тыс. грн., получили 9 патентов Украины на изобретения и 7 патентов Украины на промышленные образцы. А на сегодняшний день оформлено несколько сотен рацпредложений и изобретений. Из них большинство внедрено в производство, экономический эффект от их внедрения составил сотни тысяч гривен.

Количество изобретений и рационализаторских предложений – это показатель инновационной активности предприятия. Внедрение инноваций в произ-

водство способствует увеличению интеллектуального капитала предприятия, техническому перевооружению и обновлению производства. А помогают создать этот капитал работники предприятия – новаторы, инженеры, энтузиасты научно-технического прогресса, которые своим творческим трудом генерируют инновации.

Сейчас у нас за плечами огромный опыт, но нам еще есть к чему стремиться. Ведь отрасль, в которой мы работаем, постоянно развивается.

Среди наших передовиков-изобретателей, есть уже заслуженные работники с многолетним опытом. Хотим выделить Подгорного Ивана Дмитриевича. Иван Дмитриевич трудится на ХГАПП с 1974 года. Работает мастером очистных сооружений в цехе №20. Изобретательской работой активно занимается с 1977 года. Этот год стал памятным для Ивана Дмитриевича – он получил свое первое Авторское Свидетельство СССР на изобретение "Разводной ключ". Радости не было предела, он всем и каждому показывал это Свидетельство и гордо восклицал: "Я сам, я сделал это". На данный момент Иван Дмитриевич является автором 17 изобретений, 9 из которых защищены патентами Украины, остальные находятся на стадии рассмотрения

в ГП "Укрпатент". Иван Дмитриевич очень активный изобретатель, общительный и настойчивый. Он с большим удовольствием делится своим изобретательским опытом. У него множество идей и задумок. Он никогда не унывает, остается всегда оптимистом и постоянно самосовершенствуется.

Также не оставим без внимания Петра Алексеевича Резникова, который работает ведущим инженером в отделе главного технолога и является одним из самых активных рационализаторов нашего предприятия. Петр Алексеевич – человек уважаемый на ХГАПП. Свое первое рационализаторское предложение Петр Алексеевич подал в 1988 году. Свидетельство, полученное за это предложение, он хранит у себя до сих пор и с удовольствием рассказывает, как это было. На директорском совещании 7 октября 2003 года генеральный директор ХГАПП П.О. Науменко торжественно вручил Петру Алексеевичу 9 свидетельств на рационализаторские предложения. Это еще раз подчеркивает, что рационализаторов на ХГАПП ценят и уважают. Поданные Резниковым 24 рационализаторских предложений за период с 2003 по 2005 гг., направлены не только на экономию денежных средств родного предприятия, но и на более рациональное использование рабочего времени, человеческих сил и энергии.

Самым молодым рационализатором нашего предприятия является Золотухин Максим Евгеньевич. Максим Евгеньевич закончил Национальный аэрокосмический университет им. Н.Е. Жуковского "ХАИ" в 2000 году по специальности "Радиоэлектронные устройства летательных аппаратов". На ХГАПП Максим Евгеньевич пришел после защиты дипломного проекта, по распределению. Начиная трудовую деятельность инженером по наладке испытаний в лаборатории электрооборудования. Молодой человек с огромным удовольствием нашел применение своим знаниям, одновременно используя их на практике. В настоящее время Максим Евгеньевич уже инженер 2 категории, но это никак не влияет на его работу в целом, так как он создавал, создает, и будет создавать, во что бы то ни стало. Ведь как говорит сам Максим Евгеньевич: "Делаю это в первую очередь в помощь себе". Помощь себе, а предприятию хорошая экономия денежных средств. Ведь в наше время

Самые активные изобретатели и рационализаторы ХГАПП (слева направо) П.А. Резников, М.Е. Золотухин, И.Д. Подгорный, награжденные грамотами Харьковского областного совета общества изобретателей и рационализаторов в 2005 г.

Более 20 лет назад украинские ботаники нашли способ ускоренного проращивания "медлительных" семян (женьшеня, лимонника Китайского и др.). Об этом статья директора Ботанического сада Подолии (Винница) И. Глазкова, опубликованная в журнале "Изобретатель и рационализатор", №12 за 1986 год

САЖАЙТЕ ВДОЛЬ МЕРИДИАНА

"Пришлите несколько сеянцев или семян женьшеня!" – пишут нам после публикации статьи "Женьшень на грядке" (ИР, 3, 85, с. 14–15,). За последние четыре года нам удалось раздать 26 тысяч сеянцев женьшеня. Семена женьшеня стоят 2 500 рублей за килограмм. Прорастают они нехотя, получить из них сеянцы нелегко.

Мы освоили новый способ ускоренного проращивания семян сибирского кедра, шиповника, белой акации, лимонника китайского и вот – женьшеня. Все эти растения медленно прорастающие. Семена женьшеня в благоприятных условиях прорастают через год-два, кедра и лимонника могут не давать ростков и четыре года. Причина тому – недоразвитый зародыш. Ему надо отсидеться в земле, прежде чем проклюнется росток.

Существуют разные способы обработки семян перед посевом. В Корее, где "корень жизни" выращивают почти тысячу лет, семена смешивают с песком и в глиняных сосудах на несколько месяцев выставляют на солнце. В Китае – помещают в плодородную почву, делают из нее пирамиды и обмазывают глиной. Через год пирамиды разрушают и проросшие семена переносят на гряды. Наши растениеводы смешивают труднопроращиваемые семена с песком, выдерживают 4–5 месяцев в тепле и 3–4 месяца – на холоде. После такой обработки перенесенные на грядки семена всходят через 2–3 недели.

Мы разработали новую технологию (а. с. № 1 192 662), благодаря которой семенам в земле создаются все необходимые условия.

Семена высаживаем прямо в грядки, подготовленные следующим образом. На слой щепня толщиной 20–25 санти-

метров насыпаем 3–5 см песку. Обозначаем грядку и вдоль нее укладываем полуметровые отрезки сельскохозяйственных нагревательных электропроводов с расстоянием 10 см один от другого. Провода прикрываем трехсантиметровым слоем песка, а поверх – 30 см плодородной почвы, приготовленной по рецепту, который можем сообщить всем интересующимся. Собранные в июле–августе семена женьшеня отмывают от мякоти и высевают в грядки.

Пока отработывали методику нагрева почвы электрическим током, заметили, что в грядках, где провода укладывались строго с севера на юг, в первую весну проросло 90 % семян. Это нас поразило. Попробовали направить провода под прямым углом к меридиану, возшло меньше 10 % ростков. Повторили опыты несколько раз и убедились: чем меньше угол между направлением нагревательных проводов и земным меридианом, тем больше прорастает семян в первую же весну после посадки. Мы сократили время получения полноценного корня на два года (шесть лет вместо восьми).

Ботанический сад Подолии обеспечил семенами женьшеня двадцать плантаций Украины. Каждая из них располагает десятками тысяч разновозрастных растений. Запланировано, что уже в текущей пятилетке приемные пункты республики получат сотни килограммов украинского "корня жизни", ценного лекарственного сырья. ❖

Иван Саввич Глазков знает "в лицо" чуть ли не каждого своего питомца

КОНКУРСИ

Державний департамент інтелектуальної власності оголошує Всеукраїнський конкурс "ВИНАХІД – 2006"

який проводиться з 1 серпня 2006 року

Конкурс проводиться з метою популяризації винахідницької діяльності серед широких верств науково-технічної громадськості України, заохочення виробників до впровадження результатів інтелектуальної праці у виробництво, а також для виявлення найбільш талановитих та перспективних розробок та привертання до них уваги вітчизняних та іноземних інвесторів та підприємств.

Конкурс відкрито для підприємств, установ, організацій, дослідницьких груп, незалежно від їх відомчої підпорядкованості, форм власності та місця знаходження, а також для окремих фізичних осіб.

До участі в конкурсі приймаються винаходи та корисні моделі, що охороняються чинними патентами України, мають вагомe значення для розвитку науки та технології, підвищення якості життя та активізації діяльності людини.

Конкурс проводиться за номінаціями:

- "Кращий винахід року"
- "Кращий винахід року в регіоні"
- "Кращий винахід року серед молоді"
- "Кращий винахід в галузі машинобудування та приладобудування"
- "Кращий винахід в галузі енергетики"
- "Кращий винахід в галузі хімії і металургії"
- "Кращий винахід в галузі біотехнології та харчової промисловості"
- "Кращий винахід в галузі медицини та фармакології"
- "Кращий винахід в галузі матеріалознавства"
- "Кращий винахід в галузі будівництва"
- "Кращий винахід в галузі транспорту"
- "Кращий винахід в галузі електроніки та комунікаційних систем"
- "Кращий винахід в галузі агропромислового комплексу"
- "Кращий винахід в галузі збереження навколишнього середовища".

У номінації "Кращий винахід року"

та "Кращий винахід року в регіоні" беруть участь всі представлені на конкурс винаходи, в номінації "Кращий винахід року серед молоді" – винаходи, щонайменше один з авторів яких на поточний рік не старший за 30 років.

Для реєстрації участі в конкурсі кожний учасник подає такі документи:

1. Заяву.
2. Анкету.
3. Копію патенту України на винахід або копію рішення про видачу патенту.
4. Повний опис винаходу з формулою.
5. Копії закордонних патентів на даний винахід та повні описи до них (при наявності таких).
6. Розрахунок строку окупності впровадження винаходу.
7. Розрахунок економічного ефекту від впровадження винаходу.
8. Розрахунок потенційного обсягу ринку споживачів продукції, технології тощо за патентом та прогнозовані темпи його зростання.
9. Копії перших сторінок ліцензійних договорів.
10. Документи, що підтверджують участь у міжнародних виставках, на яких експонувався даний винахід чи продукція, виготовлена завдяки впровадженню винаходу, завірені печаткою (за наявності таких).

Переможці конкурсу в номінаціях "Кращий винахід року" і "Кращий винахід року серед молоді" нагороджуються дипломами I, II, III ступенів. Переможці в галузевих номінаціях та номінації "Кращий винахід в регіоні" нагороджуються дипломами.

Крім того, всі переможці отримують сертифікат на безоплатне розміщення протягом 6 місяців інформації про винахід на Інтернет-біржі промислової власності, а також призи від спонсорів.

Ознайомитись з Положенням про конкурс та отримати бланки анкет і заяв для участі в конкурсі можна в регіональних Центрах науково-технічної та економічної інформації (ЦНТЕІ), а в Миколаївській та Херсонській областях - у регіональних торгово-промислових палатах, а також в Українському центрі інноватики та патентно-інформаційних послуг (УкрЦПП) особисто, факсом, поштою або E-mail:

orgcom@ip-centr.kiev.ua,

а також скопіювати з веб-сторінки УкрЦПП: www.ip-centr.kiev.ua.

Конкурсні матеріали не пізніше 15 жовтня подаються до регіональних центрів.

В місті Києві учасники направляють конкурсні матеріали на адресу УкрЦПП: бульв. Лесі Українки, 26, м. Київ, 01133, але не пізніше 1 листопада. Дата відправки матеріалів визначається за поштовим штемпелем. На конверті має бути позначка "Винахід - 2005".

Контактний телефон у Києві:

(044)285 82 40, факс: 494-06-13

Державний департамент інтелектуальної власності

з метою мотивування малих та середніх підприємств активно застосовувати систему інтелектуальної власності в своїй виробничій та комерційній діяльності

з 1 серпня 2006 року оголошує

Всеукраїнський конкурс на нагороду Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) для підприємств з інноваційною діяльністю

До участі у конкурсі запрошуються підприємства малого та середнього бізнесу, які для забезпечення успіху свого бізнесу використовують систему інтелектуальної власності шляхом:

- створення, захисту, використання та комерціалізації результатів наукових досліджень та розробок;
- випуску продуктів, які базуються на запатентованих винаходах чи корисних моделях та зареєстрованих промислових зразках;
- використання патентної інформації для підтримки програм дослідження та розвитку, а також технологічної та комерційної діяльності;
- активного використання зареєстрованих торгівельних марок та інших розрізняльних знаків для сприяння комерціалізації товарів;
- використання географічних зазначень та назв місць походження товарів в якості маркетингової підтримки;
- запровадження та активного управління пакетом прав інтелектуальної власності;
- виявлення та заохочення творчої та винахідницької діяльності серед персоналу.

Для реєстрації участі в конкурсі кожний учасник подає такі документи:

1. Заяву.
2. Анкету учасника конкурсу.
3. Копії охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності, що належать підприємству.
4. Довідки, акти чи інші документи, що підтверджують впровадження об'єктів інтелектуальної власності у власне виробництво.
5. Довідка про обсяг діяльності, в якій активно та успішно використовуються права інтелектуальної власності.
6. Довідка про наявність на підприємстві служби з інтелектуальної власності.
7. Довідки, акти чи інші документи про економічний ефект від впровадження об'єктів інтелектуальної власності.
8. Копії ліцензійних угод щодо об'єктів інтелектуальної власності, які знаходяться у використанні підприємства (перші сторінки).

Документи, визначені в пп. 3-8, подаються за підписом керівника підприємства і завіряються печаткою підприємства.

Приєм конкурсних матеріалів завершується 30 жовтня поточного року.

Переможці конкурсу нагороджуються почесною відзнакою ВОІВ.

Ознайомитись з Положенням про конкурс та отримати бланки анкет і заяв для участі в конкурсі можна в Українському центрі інноватики та патентно-інформаційних послуг (УкрЦППП) особисто, факсом, поштою або E-mail: orgcom@ip-centr.kiev.ua, а також скопію-

вати з веб-сторінки УкрЦППП: www.ip-centr.kiev.ua.

Конкурсні матеріали направляють поштою або особисто на адресу УкрЦППП: бульв. Лесі Українки, 26, м. Київ, 01133. Дата відправки матеріалів визначається за поштовим штемпелем. На конверті має бути поштовий значок "Конкурс ВОІВ".

Контактний телефон у Києві:
(044)285 82 40, факс: 494 06 13

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС "ВИНАХІД – 2005": ПІДСУМКИ

Продовження. Початок див. в журналі "Винахідник і раціоналізатор" №8 за 2006 рік

„Кращий винахід – 2005 в галузі електроніки та комунікаційних систем”				
3569 U	Мобільний фотосканер	Одеська область	Мінковський Василь Георгійович	Мінковський Василь Георгійович
„Кращий винахід – 2005 в галузі енергетики”				
65474 A	Сонячний колектор	Дніпропетровська область	Страшко Віталій Васильович, Поддєпч Вячеслав Юрьєвич (RU), Безнощенко Дмитро Валентинович	Страшко Віталій Васильович, Поддєпч Вячеслав Юрьєвич (RU), Безнощенко Дмитро Валентинович
„Кращий винахід – 2005 в галузі збереження навколишнього середовища”				
60694 A	Електрод для електрохімічної дезактивації та обробки металічних поверхонь	М.Київ	Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського Національної академії наук України	Зарубицький Олег Григорович, Омельчук Анатолій Опанасович, Буднік Валерій Григорович, Юденкова Ірина Миколаївна, Козин Валентин Хомич
„Кращий винахід – 2005 в галузі матеріалознавства”				
51766	Спосіб одержання сцинтилятора на основі селеніду цинку, активованого телуrom	Харківська область	Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України	Рижков Володимир Диомидович, Старжинський Микола Григорович, Гальчинський Леонід Павлович, Спільн Віталій Іванович
„Кращий винахід – 2005 в галузі машинобудування та приладобудування”				
9828 U	Робоче колесо відцентрового насоса	Черкаська область	Близнюк Анатолій Сергійович	Близнюк Анатолій Сергійович
„Кращий винахід – 2005 в галузі медицини та фармакології”				
47267	Спосіб індивідуального дозування антициду для дітей і дорослих	Закарпатська область	Ужгородський національний університет	Русановська Ольга Володимирівна, Сміян Іван Семенович
„Кращий винахід – 2005 в галузі транспорту”				
32654	Елемент конструкції літального апарата та спосіб його виготовлення	Харківська область	Харківське державне авіаційне виробниче підприємство	М'ялиця Анатолій Костянтинівич, Сивокозов Василь Степанович, Кашубін Юрій Якович, Іванько Юрій Федорович
„Кращий винахід – 2005 в галузі хімії та металургії”				
10702 U	Спосіб утилізації агломераційного пилу	М. Київ	Інститут газу Національної академії наук України	Лисенко Іван Сидорович, Сігал Ісаак Якович, Трухан Сергій Петрович, Бабашкін Юрій Миколайович, Кравченко Віталій Антонович, Щавловський Микола Миколайович, Срібняк Станіслав Васильович, Головаченко Володимир Леонідович, Вовк Вячеслав Михайлович, Вишневський Богдан Миколайович, Нікітіна Ірина Валеріївна

Закінчення в наступному номері

